

OGLAŠAJTE V  
NAJBOLJŠEM  
SLOVENSKEM  
ČASOPISU V OHIU  
★  
Izvršujemo vsakovrstne  
tiskovine

# ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN  
THE BEST  
SLOVENE NEWSPAPER  
OF OHIO

★  
Commercial Printing of  
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), APRIL 3, 1950

STEVILKA (NUMBER) 65

NOVI GROBOVI



## ITALIJA SI SKUŠA PRISVOJITI ZONO A TRŽAŠKEGA OZEMLJA, PRAVI JUGOSLOVANSKA VLADA

NEW YORK, 1. aprila—Jugoslovansko zunanje ministertvo je včeraj poslalo italijanski legaciji v Beogradu memorandum, s katerim je opozorjeno, da si italijanska vlada sistematično prizadeva, da bi ločila Zono A Svobodnega tržškega ozemlja od Zone B in jo na ta način priključila k Italiji.

V memorandumu jugoslovanske vlade je poudarjeno, da je s temi akcijami jugoslovanska zona postavljena v težak položaj.

Posebno so v memorandumu omenjeni trije sporazumi, ki jih je italijanska vlada 9. marca leta 1948 sklenila z Ameriško vojnaško upravo. Ti sporazumi so:

1. Denarni sporazum, potem katerega so italijanske denarne določbe razširjene na Zono A.
2. Finančni sporazum, po katerem je italijanska vlada dobila polno finančno kontrolo nad Zono A.
3. Sporazum o zunanji izmenjavi, po katerem je Zona A, kar se tiče zunanje trgovine, priključena Italiji.

Po sporazumu z dne 6. maja leta 1948 je bilo sklenjeno, da se bo vsa obstoječa trgovina in izplačila med Italijo in drugimi državami razširila na Zono A Tržškega ozemlja. Dne 22. septembra je bil podpisan finančni sporazum, kot nadopolnitva sporazumu z dne 9. marca, po katerem se ne more sestaviti ali pa amandirati proračun Zone A brez odobritve italijanske vlade.

V odgovoru na italijanski memorandum v zvezi s sklepom šefa jugoslovanske vojaške uprave Zone B, da se ukine carino med Zono B in Jugoslavijo, kar po mnenju italijanske vlade predstavlja kršitev mirovne pogodbe, je v jugoslovanskem memorandumu rečeno, da italijanska vlada ni spoštovala člen 11 mirovne pogodbe z ozirom na jugoslovansko zono Svobodnega tržškega ozemlja. Takšna politika je vodila v uničenje ekonomske enotnosti Svobodnega ozemlja in spremenila Zono A, tako ekonomsko kot finančno, v del italijanskega ozemlja ter spravila jugoslovansko zono v zelo težak ekonomski položaj, ki je onemogočil nadaljni obstoj pod takšnimi pogoji popolne izolacije. Vseled tega je sklep jugoslovanske vojaške uprave, da se ukine carino na meji med Zono B in Jugoslavijo, posledica politike "fait accompli" s strani italijanske vlade v Zoni A in se ujema z interesi in željami prebivalcev Zone B, ki se obračajo na Jugoslavijo za ekonomsko in drugo pomoč.

V memorandumu jugoslovanske vlade je poudarjeno, da se vprašanje Svobodnega tržškega ozemlja ne more rešiti, če italijanski krogi še nadalje dvigajo neupravičene iredentistične zahteve z ozirom na jugoslovansko zono Svobodnega tržškega ozemlja. Sporazum med obema deželama bi moral sloneti na medsebojnem priznanju interesov obeh prizadetih držav. Vsi poskusi, da se zanemari interese Jugoslavije na Svobodnem tržškem ozemlju, lahko samo povzročijo resno škodo obojema deželama.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

**NOVI SPORAZUM MED  
RUSIJO IN KITAJSKO**  
MOSKVA, 2. aprila — Včeraj so sovjetski časopisi naznanili, da je med sovjetsko in kitajsko vlado bil sklenjen nov sporazum, na osnovi katerega so vpostavljeni letalske zveze med Moskvo in Peipingom, glavnim mestom ljudske republike Kitajske.  
**PAPEŽ JE BOLAN**  
VATIKAN, 1. aprila — Vatičanski krogi so danes naznanili, da papež Pij XII. trpi vsled bolečin v desni nogi. Papež, ki je star 74 let, že nekaj časa trpi valed arterio-skleroze.

## Jugoslovanska pevka Dragica Martinis dospela v New York

NEW YORK, 1. aprila — Začetkom tedna je v New York dospela znana jugoslovanska pevka Dragica Martinis, ki bo parkrat nastopila v new-yorški mestni operi.

Dragica Martinis je ena najboljših jugoslovanskih opernih pevk. Lani je na mednarodnem pevskem tekmovanju v Ženevi, Švica, dobila prvo nagrado med desetimi najboljšimi pevkami Evrope. S petjem se je začela ukvarjati še pred vojno, toda študije na Glasbeni akademiji v Zagrebu je začela šele leta 1938. Kmalu se je s svojim poštvovalnim in vztrajnim učenjem povzpela med najboljše evropske pevke.

Velike uspehe kot pevka je Dragica Martinis žela po vojni. Toda pri tem ne pozablja na svoje ljudstvo, s katerim sodeluje pri izgradnji boljšega življenja. Kot pevka je tudi "prostovoljna delavka," saj je imela čez 180 brezplačnih koncertov v raznih tovarnah in rudnikih. V Istri, v rudniku Raše, je na primer pela pod zemljo. Nastopila ja tudi v delavskih počitniških domovih, v tovarni železnik pri Beogradu itd. Vseled svojih posebnih zaslug je bila odlikovana z ordenom "Dela prvega reda." Dobilja je dve prvi nagradi od jugoslovanske vlade kot najboljša pevka. Leta 1948 je prejela denarno nagrado v znesku 50,000 dinarjev, leta 1949 pa 80,000 dinarjev. Vseled velike pozornosti in skrbni vlade za pevce in umetnike je Dragica Martinis lahko razvila svoj velik talent. Imeli bomo priliko slišati že začetkom aprila, ko bo nastopila v City operi v New Yorku.

**Izredna seja direktorija**  
V torek zvečer ob 7:30 uri se vrši izredna seja direktorija Slov. društvenega doma na Recher Ave. Vabi se vse direktorje, da se gotovo udeleže.

**Naši najmlajši so peli...**  
Koncerti in igre, ki jih podajajo naši najmlajši pevci in pevke v Mladinskem pevskem zboru SDD, so vedno posebna atrakcija. Ni potrebno, da so v umetniškem oziru dovršeni. Že sam nastop naših najmlajših zasluži posebno pozornost, ker končno so prav ti pevci, ki bodo ohranili našo pesem, igre in navade še dolgo izza dobe, ki nam je kot priseljenec dosegla.  
Včeraj so nam naši najmlajši zopet podali svoj spomladanski koncert. Bil je dobro obiskan, če se vpošteva pasivno zadržanje onih naših starejših ljudi, ki se še ne zavedajo, da jim lahko prav ti najmlajši pevci in pevke nudijo največji užitek. Tudi program je bil dober, z izjemo nekaterih točk, katere so menda bile boljše podajane na vajah. To pa moramo pričakovati. Končno so tudi te majhne nepravilike, ki pripeljejo k dobremu razpoloženju publike.  
Res moramo oddati priznanje vsem onim, ki se udeležujejo pri Mladinskem pevskem zboru, posebno starejšim, ki "krotijo" to skupino porednih fantkov in deklic. Predsednik zboru Mr. John Sterle je menda dobil sive lase samo od lovljenja svojih članov po odru in stopnicah. Kako ne! Saj je pri takšni viharni življenjski sili težko krotiti e nega samega poredneža, kje pa še tak-

**FRANCOSKI SOCIALIST  
BLUM JE UMRL**

PARIZ, 30. marca — Danes je v Parizu v starosti 78 let umrl voditelj francoskih socialistov Leon Blum.  
Blum je bil trikrat ministriks predsednik in sicer dvakrat pred vojno in enkrat po vojni. Bil je znan kot nepomirljiv nasprotnik komunistov.

**Studio zopet odprl**

Mr. in Mrs. Matt Beros, ki vodita Beros Studio na 6116 St. Clair Ave., sta se vrnila s počitnic v Floridi, in njiu atelje je sedaj zopet odprt kot ponavadi.

## Predsednik priporoča hitro akcijo, da se zunanjim deželam pomaga z dolarji

Lattimore pravi,  
da je senator  
McCarthy "blazen"

NEW YORK, 1. aprila — Ameriški diplomat Owen J. Lattimore, katerega je senator McCarthy obtožil, da je "vodilni sovjetski vohun," je danes izjavil, da je McCarthy "blazen."  
Lattimore je odločno zavrzel obtožbe republikanskega senatorja, ki trdi, da se v Državnem oddelku nahaja 57 komunistov in da je Lattimore eden teh.

Lattimore se je z letalom vrnil iz Afganistana, da bi lahko pred senatnim odborom zavrzel McCarthyjeve obtožbe. Na današnji konferenci s časnikarji je rekel, da se bo posvetoval s svojimi odvetniki, če je ali pa ne kakšne možnosti, da toži McCarthy zaradi obrekovanja.  
"Ničče ne želi, da ga obmetujejo z blatom. Celo če ga obmetuje kašen blazen," je izjavil Lattimore.

McCarthy je prvič imenoval "mojstra-vohuna" na pričanju pred senatnim odborom. Toda takrat ni povedal imena tega "vohuna," pač ja je pozneje časnikarjem rekel, da je mislil na Lattimora. Te obtožbe je Lattimore danes zavrzel kot "lažnjive, neodgovorne in obrekovalne." Za senatorja, poleg da ga je označil za "blazneža," je rekel, da je "nizkoten in ničvreden podlež."

Kar se tiče svojih zvez v Državnim oddelkom je Lattimore izjavil, da je dobival plačo le v zvezi z raznimi misijami, ki jih je vršil na Daljnem vzhodu, kakor na primer leta 1945, ko je bil poslan na Japonsko v zvezi z vojno odškodnino Japonske.

**Deset Čehov na  
zatožni klopi kot  
"vohuni Vatikana"**

PRAGA, 1. aprila. — Uradna češkoslovaška časnikarska agencija je danes naznanila, da so zadnji od skupine rimsko-katoliških duhovnikov priznali "izdajalske, protidržavne in vohunske aktivnosti v prid Vatikana."

Soglasno z uradnimi češkoslovaškimi poročili sta včeraj krivdo priznala opata Tajovski in Machalska, danes pa profesor teologije Braito in menih Jan Blesik. Ostali so krivdo priznali že v začetku obravnave.

Zadnji od obtoženecv menih Mastilak je na vprašanje, če se smatra za krivega v smislu obtožnice odgovoril, da je njegova krivda le v tem, ker je bil povzročil pri dajanju informacij svojim višjim.  
Obtoženi Braito pa je soglasno s poročilom pošiljal v inozemstvo lažnjive informacije, tika-joče se položaja v deželi in v svojih pridigah "odprto prero-koval strmgolavljenje vlade ter svoje vernike pozval, naj bodo na to pripravljeni."  
"Že od leta 1946 je Baito bil v zvezah z vatikanskim informacijskim uradom in pošiljal v inozemstvo politične in ekonomske informacije, katere bi morale v interesu države biti držane v tajnosti," je med ostalim naznanila češkoslovaška agencija.

**"Ivan Cankar"**  
Jutri zvečer ob osmih se vrši redna seja dramskega društva "Ivan Cankar" na odru Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Prosi se vse članstvo, da se udeleži, ker je več važnih stvari za rešiti.

KEY WEST, Fla., 2. aprila — Predsednik Truman je danes priporočil hitro akcijo, da se ohrani mednarodno trgovino, ko bo leta 1952 Amerika prenehala izvajati svoj Marshallov načrt. Cilj akcije je, da se zunanjim deželam preskrbi dolarje in jim po tej dobi omogoči nadaljno trgovino z Zedinjenimi državami.

Nalogo, da pripravi načrt za zunanje dežele, je predsednik poveril bivšemu armadnemu tajniku Gordonu Grayu.

V svojem memorandumu je Truman opozoril, da je ameriška pomoč omogočila v vojni razdejanim deželam, da so ojačale svoje ekonomije in se zoperstavile komunistični "agresiji." Poudaril pa je, da je za Zedinjene države zelo važno, da ohranijo ekonomsko močne evropske države, ki so sprejele Marshallov načrt.

"Mi sedaj letno izvažamo za okrog \$16,000,000,000 blaga, medtem ko letno uvažamo za \$10,000,000,000 blaga," je rekel Truman v svojem memorandumu.

Ko bo program za zapadno Evropo leta 1952 končan, se bo s tem pojavil velikanski problem za Zedinjene države in zunanje dežele, če slednje ne bodo na nekakšen način dobile dolarje, s katerimi bi lahko plačale za ameriško blago.

Zunanje države lahko dobijo potrebne dolarje z izvozom v Zedinjene države, uslugami turistom, zvišaniami ameriškimii vlogami v zunanjih deželah itd.

**Novi jugoslovanski  
generalni konzul  
za San Francisco**

Koncem marca meseca je s francosko ladjo "Ile de France" dospel v New York novi jugoslovanski konzul za San Francisco Rafo Ivančević. Z njim sta prišla tudi konzul Siniša Košutić in vicekonzul Vitorovič.

Generalni konzul Ivančević se je rodil leta 1906 v mestu Korčuli. Pomorsko trgoviško akademijo je končal leta 1925 ter odtakrat do leta 1942 kot častnik mornarice in poveljnik raznih ladij plovil po vseh morjih. Leta 1942 je generalni konzul Ivančević sodeloval v Narodno-osvobodilnem gibanju in imel razne dolžnosti do leta 1945. Nekaj časa je bil častnik za zveze z Zavezničskimi vojaškimi misijami. Ko se je Glavni štab Narodno-osvobodilne armade nahajal na otoku Visu, je Ivančević bil častnik za zveze z zavezniško vojno mornarico. Sodeloval je tudi v več bitkah na morju. Od leta 1945 do 1946 je bil direktor Uprave pomorske plovlbe v Splitu. Predno je bil imenovan za generalnega konzula v San Francisco, je bil pomožnik ministra mornarice FLRJ.

**74-ti rojstni dan**

Včeraj, 2. aprila, je poznani John Lokar st., 695 E. 162 St., obhajal svoj 74. rojstni dan.

V današnji izdaji bomo začeli priobčevati nekaj spominov Mr. Lokarja iz njegove zgodnje mladosti v starem kraju in prvih letih po prihodu v Zedinjene države. Omenjamo, da je Mr. Lokar eden naših prvih priseljencev, saj je 19. februarja obhajal 50-letnico svojega bivanja v Clevelandu.

**16. obletnica poroke**

Včeraj sta Mr. in Mrs. Albert in Josephine Mistic iz 6030 Superior Ave. obhajala 16. obletnico njihje zakonskega življenja. Sinova in sorodniki jima izrekajo iskrene čestitke ter jima želijo vse najboljše, da bi zdrava in vesela obhajala srebrni jubilej. Njiu sinček James je raznašalec "Enakopravnosti".

**"ENAKOPRAVNOST" Po 22 letih na obisku v rojstni domovini**

Owned and Published by  
**THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.**  
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO  
 Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312  
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)  
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:  
 (Po raznašalca in po pošti v Clevelandu in izven mesta):  
 For One Year—(Za eno leto) \$8.50  
 For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00  
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:  
 For One Year—(Za eno leto) \$10.00  
 For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00  
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

**SELITEV JUDOV PO DRUGI SVETOVNI VOJNI**

(Članek, ki ga spodaj objavljamo, je pripravila za Common Council organizacija Anti-Defamation League of B'nai B'rith. O tem vprašanju razmotrivajo mnogi tujezščinski časopisi. Judje, o katerih govori pričujoči članek, so ena od mnogih narodnosti, o katerih bo Common Council pripravil serijo člankov. Op. ured.)

Druga svetovna vojna je prinesla ogromne spremembe v prebivalstvu raznih dežel oziroma narodov. Od prizadetih skupin so bili najbolj udarjeni Judje.

Po statističnih podatkih je bilo leta 1939 po vsem svetu 16.663.675 Judov. Od teh jih je živelo v Evropi 9.739.200, kar vključuje tudi Jude, živeče v azijskem predelju Sovjetske zveze in Turčije. Deset let kasneje — ob koncu leta 1948 — je judovsko prebivalstvo po svetu, ki bi se bilo pod normalnimi razmerami pomnožilo na 17.800.000, znašalo samo 11.303.450 duš; 3.505.800 od tega skupnega števila jih je živelo v Evropi. Ena tretjina judovskega prebivalstva, 60 odstotkov onega živečega v Evropi, je poginilo v teku zadnje svetovne vojne — število znaša 5.700.000 oseb, ki so bile v pretežni večini pomorjene v plinskih kamrah, krematorijih, s streljanjem, izganjanjem, prisilnim delom in namernim izstradanjem.

Takoj po vojni, v drugi polovici leta 1945, je bilo v Evropi izven Sovjetske zveze milijon in tri četrt Judov, ki so preživeli vojno. Ti so bili razseljeni, izstradani in docela terorizirani. V taboriščih so skrbeli za okrog četr milijona teh ljudi s pomočjo UNRR-e in pozneje IRO (mednarodna organizacija za pomoč razseljenecem in beguncem.) Ostali so skrbeli zase, kakor so najboljšo vedeli in znali ali pa so dobili direktno pomoč od pomožnih judovskih organizacij v Ameriki, delno tudi drugod. Večina je bila pregnana in le malo je bilo takih, ki so živeli po vojni v krajih, kjer so bili doma pred vojno. Dva milijona Judov v Sovjetski zvezi je delilo usodo velike večine sovjetskega prebivalstva.

V vseh deželah zavojevanih po nacijah, je bilo judovsko skupno življenje uničeno. Javne voditelje ljudstva so pomorili, lastnino so ropali, kar je ljudi preostalo so bili prešibki, da bi obdržali pri življenju svoje kulturne in druge skupne javne ustanove.

Vsi upi, ki so jih morda gojili leta 1945 za obnovev svojega življenja na evropskih ruševinah pvojnne dobe, so splahneli. Navzlic mnogim obljubam državnega in mednarodnega značaja, je le malo Judov kjerkoli dobilo nazaj svojo izropano lastnino in posej, pa naj je bila ta zasežena ali direktno orošana. V Nemčiji je nacijski režim pustil sledove, ki jih ni lahko zabrisati.

Končno leta 1949, po dolgotrajnem vandranju, skrivanju in pobegnanju ter rehabilitaciji, je bilo milijon in pol Judov v naslednjih deželah izven Sovjetske zveze: 350.000 v Rumuniji, 345.000 na Angleskem, 235.000 v Franciji, 160.000 na Ogrskem, 80.000 na Poljskem, 55.000 v Nemčiji in ravno toliko v Turčiji ter manjše število po drugih deželah Evrope.

Mnogi izmed navedenih stotisočev so tujci v deželah, kjer sedaj živijo. Večina njih je živela v koncentracijskih taboriščih, se skrivala dolga leta v podtalnem svetu ali trpela ene ali druge vrste preganjanje. Ena od posledic tega je abnormalno padanje rojstev med evropskimi Judi, ki je doseglo izredno nizko stopnjo 10 odstotkov. Prav tako so židovska naselja zaskrbljena vsled velike potrebe pomožnega dela v prid starim ljudem, ki ne morejo več skrbeti sami zase.

Okrog pol milijona Judov je odšlo iz Evrope med 1. 1945 in 1949. Točne številke o njihovi novi naselitvi niso vselej na razpolago, vendar so v nekaterih slučajih dovolj zanesljive. V Zed. države na primer, je prišlo do konca 1. 1949 90.000 judovskih priseljencev in priseljencev. Točna uradna številka je: 88.983. Sredi 1. 1949 je Kanada sprejela okrog 20.000 judovskih priseljencev in južno-ameriške države so jih vzele čez 15.000, Avstralija 8.000 in druge dežele po manjše število.

Največ evropskih Judov pa se je preselilo v Palestino. Preko 300.000 se jih je naselilo v državi Izrael od 1. 1945 do konca junija 1949. Tem se je pridružilo kakih 15 tisoč Judov iz drugih krajev sveta, največ iz Turčije, Severne Afrike in iz arabske države Yemen.

(Dalje prihodnjč)

Milan Medvešek

29.

Ti obiski so mi delali dosti preglavic. Potrkaš na vrata prvič, drugič, a ljudi ne najdeš doma, ko pa izveš, da si jih iskal, te pa oni iščejo in ne najdejo. Na primer moj stari prijatelj Lakner Franc mi je sledil iz Ljubljane v Novo mesto, nato nazaj v Ljubljano in me končno našel. On in njegovi sestri Lili in Linea pozdravljajo polbrata Adolpha Mantela, kateri je svoj čas živel v Milwaukeeju.

V zvezi s tem prijateljem je vsekakor vredno omeniti, da se je leta 1912 njegov brat Adolf podal v Ameriko na ladji Titanicu, katera se je potopila in v valovih je našlo grozno smrtno nad 1.500 oseb. Med rešenci je bil tudi Adolf Lakner in opisal v mali brošuri potop te ladje. Ta Lakner je bil pozneje nekaj časa pomožni urednik Glasla Svobode in Frank Aleš mi je že nekajkrat pravil o njemu, da je bil nadarjen novinar, a jetika ga je spravila v prezgodnji grob.

Obiskal sem tudi pisatelja Ivana Matičiča, kateri je brat Johna Turkove žene in Mrs. Benčan iz Chicaga. Matičič je zlasti poznan po svoji povesti "Na krvavih poljanah". Mož je markantna osebnost s gostimi sivimi lasmi, že po govorici pa opaziš, da ne izhaja iz kakšne frakrske družine, pač pa iz kmečkega rodu. Prav tedaj je prišel k njemu njegov brat Tone, kateri je bil nekaj let v Ameriki, in sicer v bližini Pittsburgha. Pomenili smo se o marsičem. Razumljivo, da so mi postregli s pijačo in drugim. Matičičeva družina lepo pozdravlja svoje sorodnike v Ameriki.

Dalje sem obiskal v Ljubljani brata od Johna Filipiča iz Clevelanda. Nisem ga našel doma, ne njegove žene, pač pa samo hčerko. Nekajkrat sem trkal na stanovanje nečaka od Louisa Zidarja iz Chicaga, potem pa izročil darilo mojemu sorodniku Mihi Barbiću, kate-rega mu je oddal drugi dan.

Ze ko sem se vdrugič vrnil v Ljubljano, sem obiskal tudi brata od našega gl. urednika Toneta Gardna, Razgovarjala sva se o tem in onem, seveda največ pa o Tonetu. Gardnov brat je policijski referent in pred njim sem kritiziral stroge in nedemokratske odredbe, on pa je trdil, da niso res tako stroge kot ljudje govorejo.

V Prosveti sem že omenil, da sem obiskal tudi mater in sestro pokojnega Franka Grada, toda on je bil tedaj že mrtev, ne da bi bila to mati vedela, prav tako ne jaz. Uboga ženica je žalostno spraševala, kdaj se vrne domov in mi ob slovesu izročala tople pozdrave zanj.

V Ljubljani sem slučajno srečal tudi sestro od pokojnega profesorja Košmrlja iz Chicaga, kateri je zapustil raznim ustanovam in sorodnikom ogromno vsoto denarja. Večkrat sem srečal v Ljubljani bivšega Čikažana Permeta kateri pa ni nič kaj zadovoljen.

Za sedaj dovolj o obiskih. Tako drugi dan našega bivanja v Sloveniji smo obiskali otroško kliniko, katera je sedaj v treh poslopih, ko pa bo dograjena nova, se bo ves inventar in oprema prenestla tja. Nova bolnišnica ima biti dograjena v smislu določb petletke, to je v teku poldrugega leta. Ogleдали smo si razne aparate, ki jih je nabavila naša organizacija SANS. Zdravniki jih ne morejo prehaliti in so zelo hvalečni ameriškim Slovencem, ki so spravili skupaj toliko denarja za te drage instrumente in aparate ter razne druge predmete za opremo otroške bolnišnice.

In kako imenitno se zdravnik

razumejo na te aparate! Na primer primarij otroške klinike dr. Aučinc se kar igra s temi aparati. Demonstriral nam je tudi najmodernejšem stroju za likanje perila. Pričel je likati pletnice, katere so kar letele izpod njegovih rok. Tudi ta velik električni likalni stroj je nabavila organizacija SANS. Na dvorišču pa smo videli enega izmed dveh avtomobilov—"station wagon"—ki ga je nabavil SANS. Na avtomobilu je velik napis: "Slovenski ameriški narodni svet".

Ko smo si ogledovali vso to SANSovo opremo, so srbski in hrvatski delegati kar strmeli, kajti niso imeli poprej niti pojma, kaj vse je SANS poslal v staro domovino. Potrebujajo pa še mnogo stvari, kar je razumljivo.

Vodili so nas iz ene bolnišnice v drugo. V vseh je snaga, red in dobra hrana, saj smo videli tudi kuhinje. V teh bolnišnicah je tudi več zdravnic, večinoma še mlade in lepe.

Po bolnišnicah nas je vodil dr. Jereb, tajnik dekanata medicinske univerze. Razumljivo, ogledali smo si tudi dekanat medicinske univerze, kateri je v bivši Sempeterski kasarni. Iz najdljivi doktorji so to staro kasarno lepo preuredili in danes profesorji — zdravniki poučujejo v njej mlade medicine in medi-

**UREDNIKOVA POŠTA****Pismo iz Jugoslavije**

Spodaj podpisani sem prejel zahvalno pismo od Marije Nikolić. Zahvaljuje se za dva paketa, katera je prejela in h katerim so prispelale tudi v pismu imenovane osebe. Pismo se glasi:

"Pančevu, Jugoslavija, 5. marca 1950.

"Dragi prijatelj!

"Vaše pismo sem prejela, hvala. Nekaj dni sem bila z otrokom vred od sreče čisto nora, ker ste nam poslali toliko lepih stvari. Paketi so prišli drug za drugim. V prvem paketu sem prejela sledeče:

"Bonbone, cukrene palice, 1.000 saharina, trije zvezki, 50 kuvert in papirja za pisma, zavoj rozin, zavoj kave, zavojček kakava, 12 svinčnikov, eno skatljico popra in eno cimeta, trije glavniki in šest naglavnih glavničkov, zavitek šivank, 24 varnostnih zaponk, šest parov vezalk, šest parov nogavic za hčerko, en šest parov nogavic zame, csem zavojev sukanca, tri pare spodnjega perila za hčerko, dva para spodnjega perila zame, par rokavic za hčerko, en par čevljev za v sneg in še en par zame, plašč zame in plašč za hčerko, 10 kosov mila, po dve jopici zame in za hčerko in nekaj elastič. To je bilo v prvem paketu. Hvala vam še enkrat!

"V drugem paketu pa sem prejela sledeče: Tri krila zame, eno nočno krilo za hčerko, punčko, plašček in hlačke za hčerko, dva jopiča, enega s kratkimi in drugega z dolgimi rokavi zame, 12 raznih oblek zame, paket kave, zavoj sladkorja, zavoj riža, sukanec in gumba, kos novega blaga s podlogo in vatelinom za hčerko, štiri rute zame, glavnik, elastiko, kos mila in še eno obleko za hčerko. Prvi paket je tehtal 17 in drugi 15 kilogramov. Bog plačaj za vse!

"Hvala vam, da ste mi poslali papir in kuverte, ker vam drugače še pisati ne bi mogla, ker nimam papirja. Poslala sem vam pismo in hčerkino sliko. Za Velikonoč bom poslala svojo in njeno.

"Večera me je gospa Skozier razveselila z dolgim pismom.

cinke. Med dijaki je namreč tudi veliko mladih deklet.

V stari Jugoslaviji je bila medicinska fakulteta nepopolna, samo dva letnika, sedaj pa je kompletna, zato je razumljivo, da imajo problem glede prostora, aparatov, instrumentov, knjig itd. Toda vse te težave bodo prej ali slej premostili, saj so načelniki zmožni, navdušeni in se močno trudijo, da izboljšajo svoje ustanove. Po vseh bolnišnicah so nam zdravniki kazali razne prizidke, povečanje prostorov, izboljšanje sistema itd. In s kakim ponosom so kazali na vsa ta izboljšanja! Nam tu pristavim, da so name naredili jugoslovanski zdravniki najboljši vtis. Zdravi, normalni, idealistični možje!

S br. Kuhljem sva imela sestaneke tudi z dr. Ahčinom, kateri je minister za zdravstvo. Še prilično mlad mož, preprost in prijazen. Razgovor je trajal precej dolgo. Tikal se je v prvi vrsti opreme za otroško bolnišnico, streptomicina in drugih zdravil, kakor tudi glede odnošajev med ameriški Slovenici in staro domovino. O tem razgovoru, opremi za otroško bolnišnico, streptomicinu in o našem obisku v ljubljanskih bolnišnicah bo nedvomno br. Kuhel obširno poročal, tako da boste imeli dobro sliko, zakaj ste se in se še trudite za organizacijo SANS.

(Dalje prihodnjč)

Poslala bo tudi svoje slike, katerih se zelo veselimo. Ker imam danes ravno čas, bom tudi njej pisala. Danes je nedelja, hčerka se je šla igrati in sem mirna in bom svoj prosti čas izrabila, da malo pokramljam s svojimi dragimi prijatelji. Jutri moram spiti na red—čakat službo. Še nič ne vem, kam bomo šli delat. Karte za hrano nam ne dajo. Hvala Bogu in vam, da ste nas rešili, ker drugače bi bile res pošteno lačne.

"Te dni me je obiskala moja sestra, katera je bila že 25 let v samostanu. Tudi ona je bila leta 1941 pregnana iz Maribora. Sedaj se nahaja blizu nas, v Zemunu. Njihov samostan je zelo

siromašen. Poučujejo otroke in živijo od miloščine. Večkrat dobijo kak paket od usmiljenih rojakov in samostanov iz Amerike. One so v civilu, ker tukaj ne smejo nositi uniforme. Dolgo že ni bila pri nas. Vesela je bila, ko je videla, kaj so dobile od Vas in od drugih dobrotnikov. Tudi njej smo dale nekaj od svojih sreče. Obljubila mi je, da bo vsak dan molila za Vas in za našo dobrotnike. Če jo bodo pregnali, jo bo moral samostan razrešiti njenih zaobljub in bo prišla k nama. Skupno se bomo borili za to bedno življenje. Oblečene smo, hvala Bogu in vam—za hrano bomo pa delale, če nam bodo dali... Kadar vam čas dopušča, nam spet pišite.

"Naj se še enkrat zahvalim vam in vsem dobrotnikom, g. Antonu Osvaidu, gospej Gracha-

**Nekaj mojih spominov**

Piše John Lokar, St.

Ker je minilo 50 let odkar sem prišel v to deželo svobode, želim napisati za naš list nekaj mojih spominov. Upam, da bo urednik imel potrpljenja z mnogimi mojimi spomini. Moja roka ni več tako dobro za pisanje, ker zadnje čase se mi tresse. No, pa se vseno želim oglašiti, ker sem na penzijo in imam dosti časa. Posebno bi želel podati nekaj spominov iz mojega življenja, ker je zdaj že pol stoletja mojega bivanja v Clevelandu in ker občuhajam svoj 74. rojstni dan.

V Cleveland, Ohio sem prišel 19. februarja leta 1900. Celo natančno vem za uro mojega prihoda. Bilo je ob 10. uri dopoldne.

Opisal pa bom nekatere stvari iz mojega prejšnjega življenja v starem kraju in pozneje tu v novi domovini. V podrobnosti se ne bom vpuščal, ker bi vzelo precej časa in prostora. Torej pričel bom, ko sem bil star 5 let in pol.

Dobro se spominjam mojega detinjstva. Moj oče je bil mlinar in dober muzikant. V tistih časih je hodil igrati na ohcete. Takrat bi bil kmalu izgubil svoje desno oko. Pri mlinu smo imeli tudi kokoši in hudega petelina. Ko so ženske nosile v mlin žito, se je petelin zaganzal v njih in jih cukal za krila. Moške pa je vedno pustil pri miru. Nekega dne se je pripetilo, da sem v dvorišču padel na vznak, petelin pa se je pognal

name in mi s kljunom storil veliko rano nad samim desnim očesom, tako da se mi še danes pozna znamenje. Dobro se spominjam, da so mi na rano položali nekakšne bele stvari, toda kaj je bilo, še danes ne vem. Tudi se ne spominjam, kaj se je zgodilo petelinu.

Moj oče je umrl, ko je bil star šele 34 let. Bil je močan človek. Imel je mlin v Temenici pod Gabrjem. Ker se ni bilo vse plačano, je mati prodala mlin. Poročiti se ni hotela več, ampak se je z nami štirimi otroci preselila v drugo vas, si kupila nekoliko zemlje, da je pridelala zase in otrokom za življenje. To je bilo jako žalostno življenje. Večkrat ni imela niti črnega kruha, da bi ga dala svojim otrokom. Imela je tudi kravo, da je dajala mleko. Nekeč pa ni mogla plačati davkov in je prišel mož po kravo. Mi otroci smo žalostno gledali, materi pa je bilo tako hudo, da je kar naprej jokala. Bila je reva bolehnata in brez sredstev. Neke dobra ženska se je usmilla in ji je nekaj denarja posodila, da je lahko cesarju Francu Jožetu plačala davke. Tako je krava ostala doma.

Jaz sem bil starejši sin in sem začel takrat hoditi v šolo pod Gaber, tako smo pravili kraju, kjer se je nahajala šola. V bližini šole je tudi Veliki Gaber in Mali Gaber. Naš učitelj je bil dober. Ime mu je bilo Zajc. Nosil je veliko brado, katero ni nikoli strigel ali pa bril. Otroci smo se ga bali in spominjam se, ko smo štirje dečki ostali v grmovju, namesto da bi šli v šolo. Drugi dan nas je začel klicati poimenu. Morali smo pristopiti k njegovi mizi, kjer nas je pograbil, nam dal glavo med noge ter začel s palico udrihati po zadnjici. Jaz sem bil tretji na vrsti in ne bom pozabil, kako mi je bilo, ko mi jih je našel. Hudo se mi je takrat bil zameril, ampak danes vem, da nam je vtepel prvo vzgojo, kakor je pač najboljši znal.

Pri šoli sta takrat bila še dva učitelja. Prvi je bil neki Kremzar, katerega pa so kmalu premestili k St. Vidu pri Stini. Drugi pa je bil neki Črnolagar. Oba sta nosila kosmate brade. Učitelj Črnolagar je bil za otročke dober, ampak tudi njega so kmalu premestili. Zatem je prišla neka učiteljica, toda njenega imena se ne spominjam več.

Dva učitelja sta učila prvi in drugi razred, učitelj Zajc, ki je bil "velika glava" pa je poučeval 3 in 4. razred. Pod Gabrom smo takrat imeli štiri razrede. Kaplan iz St. Vida pa nas je hodočil poučeval katoliški verouk, kar je bilo jako važno v tistih časih papeža in cesarske Avstrije. Se danes se spominjam, kako so nas učili prve pesni:

"Bog obvari, Bog ohrani nam cesarja Avstrije..."

(Dalje prihodnjč)

# “ČUDA SVETA”

Skladišča za prehrano v letih suhih krav.  
Marko odkrije črn kamen, ki gori.

Navajeni smo poročili o lakoti, ki razsaja danes v kitajskih pokrajinah in na pr. v Indiji, zato nas presenetli, da je znal kan lakoto preprečiti.

Kadar je bilo žito poceni — poznali so pšenico, proso, riž in ječmen — ga je cesar prikupil velike količine in spravil v pokrajinska skladišča. Če je bila letina zelo slaba ali če so žito umitile kobilice, je prodajal žito na skladišču po navadnih cenah. Zaradi cesarjeve previdnosti ni njegovo ljudstvo nikdar poznavalo lakote in druginje.

Kanova velikopotezna očetovska škola je dosegla vrhunec v njegovi dobrodelnosti. Pobiral je desetino od vseh proizvajalcev hrane in obleke in jo je razdelil revežem. “Vsakdo, ki pride k dnevnemu razdeljevanju miloščne na dvorec, dobi velik mrah s svežega kruha, nikomur ga ne je zglasilo vsak dan za hrano in obleko.

Še v enem pogledu je bila Kitajška tedaj na boljšem, kot je danes. Vzdolž velikih cest so bile povsod posejane drevesa, celo v redko naseljenih krajih.

Kljub vsemu temu ne bomo pretili, da je bil veliki Mongol popolnoma prosvetljen vladar. Na njegovem dvoru so imeli veliki vpliv astrologi. Stanje zvezd je često odločilo o vojni ali na-

rekovalo važen notranjepolitični ukrep.

Marko se je trudil, da bi razložil tatarske astrološke kroge, pa vse skupaj nekam zameša. Njegova geologija je boljša kot njegova astrologija.

“Kopljejo tudi neko črno kamenje, ki ga je tukajšnje gorovje polno. Gori kakor oglje in drži vročino boje kot les; če ga zvečer prižgo, gori še zjutraj. Kamenje sicer ne gori s plamenom, daje pa pri izgorevanju veliko vročino.”

Po opisu dvornega življenja in bližnjih pokrajinah, krene Marko proti jugozahodu po veliki državni cesti, prekorači znameniti Hun hoški most, (ki ga natančno opiše) in dospje v Taiyuan, ki je bil tedaj in je danes glavno mesto šansija. Nato pride do Rumene reke. Razglasi jo za tedanji svet tudi res bila. Reki Amacona in Mississippi še nista bili odkriti, Gorenji Nil je bil kaj malo poznan, reko Jangce je videl šele pozneje.

Nato pride v Siam in občuduje utrbe, palače in orožarne. Skozi visoke gore in soteske južnega Sensija pride v Sečuan. Ze ni več v kanovi pokrajini Katarju, ampak v Manziju, kjer vlada dinastija Sung.

Jangce se mu je zdela bolj morje kot reka. Pravi, da je ne-

koč videl na njej 5000 ladij hkrati in meni, da je na njej več prometa kot na vseh vodnih prometnih žilah krščanskega sveta.

Iz Čengtuja jo je mahnil proti zahodu in naletel na čudna plemena, ki žive razuzdano. Tamkajšnji prebivalci se s pošteni dekleti nočejo poročiti. “Vendar”, doda Marko, “nihče ne nadleguje žene svojega bližnjega in to je postava, ki ne pozna prekrškov.” Med tem ljudstvom je Marko našel čarovnike in astrologe, o katerih pravi, da so “najboljši, kar jih je na tihem delu sveta,” vendar pa to pot njihovih čudežev noče pripovedovati, ker pravi, da bi jih nihče ne verjel. “Zamolčal jih bom. Ljudje bi se sicer čudili, verjeli pa ne, zakaj bi jih potem pripovedoval.”

V osamljenem Jananu je našel nestorjanske kristjane; v zahodnem delu pokrajine Junan, okoli Talifuja, je videl čudne “hudičeve plesalce” in njihove obrede s črnimi ovčami. Tam si moški oblagajo zobe z zlatimi ploščicami, redijo pa odlične konje za prodajo v Indijo. Nosijo oklepe iz kuhanega usnja. Kot plačilno sredstvo uporabljajo porcelan in sol. Sol dobivajo iz studencev in jo posuše s prekuhanjem.

V tej pokrajini je tudi videl 10 m dolge “kače” s tako velikimi čeljustmi, da lahko “požoro odraslega človeka.” “Da”, je zatrjeval nevernim Benečanom. “Domačini čakajo, kdaj bodo šle te kače pit vodo. Na bregu

zagrebejo v pesek bodičaste palice in ko se nataknejo na bodice in potem jih ni težko ubiti.” Njihov žolč, pomešan z vinom, je dobro sredstvo zoper ugriz steklega psa; tudi pospeši porod; rabijo ga poleg tega za kožne bolezni; meso je izredno okusno.

Beneški meščani, ki že nikdar niso slišali o krokodilih, so se pomenljivo trkali po glavah. Revež se jim je smilil.

Zdi se, da je Marko prodrl tudi v Burmo proti Mandaleju; o Laosu in Tonkinu pa pove, kar je slišal.

Marko nato opiše dežele južno od Pekinka in ob jugovzhodni obali.

Ustanovi se v starem Jangču, poglavitnem tržišču za sol, kjer je “vladal tri leta”; obišče Činkiang, odkoder uživa razgled na lepi “Zlati otok”; zamislil se v lepoto Sučova, “vzhodnega Pariza”, mesta svile, modrijanov in 60,000 mostov. — “Kakšno bogastvo!” vzkligne Marko. “Če bi bili ti ljudje vojaki, bi osvojili ves svet.”

### Društveni koledar

APRILA

- 8. aprila, sobota — Decimer klub — Plesna zabava v Slov. nar. domu
- 9. aprila, nedelja — Društvo Spartans št. 576 SNPJ — Ples v SND
- 14. aprila, petek — Immaculate Conception Church Holy Name Society — Ples v SND
- 15. aprila, sobota — Društvo Danica št. 11 SDZ — Ples v SND
- 16. aprila, nedelja — Pev. zbor Zarja — Spomladanski koncert v SND
- 21. aprila, petek — Golden Gophers Club — Ples v SND
- 22. aprila, sobota — Društvo Vodnikov Venec št. 147 SNPJ — Ples v SND
- 22. aprila, sobota — Spomladanska veselica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.
- 23. aprila, nedelja — 30-letnica zbor “Jadran”. Popoldne opereta “Grof eigan”, zvečer ples v SDD, Waterloo Rd.
- 23. aprila, nedelja — Glasbena Matica poda opereto “Gospodična Nituš” v SND
- 23. aprila, nedelja — Otvoritev novega Ameriško-slovenskega doma na Recher Ave. ob 1. uri popoldne.
- 28. aprila, petek — Independent Veterans Club — Ples v SND
- 29. aprila, sobota — Društvo Lipa št. 129 SNPJ — Ples v Slov. nar. domu
- 30. aprila, nedelja — Pevski zbor “Abrašević” — Koncert v SND
- 30. aprila, nedelja — Koncert in ples zbora “Slovan” v SDD na Recher Ave.



Mario Kolenc

## Ena najbolj modernih je CRANE kopalnica



Louis Planinc

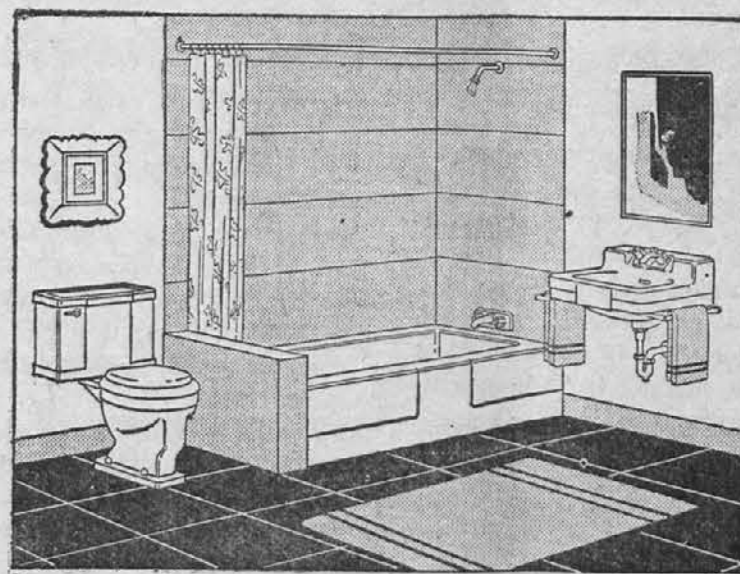
### Dajte, da vam jo mi inštaliramo!

Vse 3 pritlikline spadajo k najboljšim izdelkom “The Crane Group.” Lahko daste inštalirati vse tri in si prihranite denar; ali pa naročite posamezno. Cene so:

- TOILET \$39.95
- UMIVALNIK \$29.95
- BANJA \$87.50
- Ako pa naročite vse tri naenkrat, plačate za vse tri SAMO \$147.45

in si prihranite lep denar.

Stroški za inštalacijo so posebej.



THE CRANE NEUDAY GROUP

Ako naročite pri nas, vam naši izkušeni delavci vse točno in perfektno inštalirajo. Delo je garanterano. Vse delo je lahko financirano tako, da vam ni treba nobene gotovine takoj. — Plačate lahko v treh letih.

Vselej, kadar potrebujete kaj, kar spada v plumbersko stroko, bodisi za popravilo starih delov ali za inštaliranje novih, pokličite našo firmo, ki daje postrežbo meščanstvu v Clevelandu že od 1907. Nobeno delo premajhno—nobeno delo preveliko... Proračun zastoj—brez vsake obligacije.

## W. F. HANN & SONS

15505 Euclid Avenue

Telefon MU 1-4200

MAJA

- 5. maja, petek — Veterans Blaskovič Post No. 5275 — Ples v SND.
- 6. maja, sobota — Društvo Sv. Anne št. 4 SDZ — Ples v Slov. nar. domu
- 7. maja, nedelja — Koncert pev. zbora Triglav v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.
- 7. maja, nedelja — Koncert zbora “Triglav” v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Ave. Po koncertu plesna zabava v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 13. maja, sobota — Clev. Athletic League of SNPJ — Ples v Slov. nar. domu.
- 14. maja, nedelja — Materinski dan — veselica ženskega odsega Kluba zapadnih slovenskih društev, 6818 Denison Ave.
- 14. maja, nedelja — 25-letnico društva Euclid, št. 29 SDZ v Slov. društvenem domu na Recher Ave.
- 19. maja, petek — American Veterans WW No. 2 — Ples v Slov. nar. domu
- 20. maja, sobota — Društvo Sv. Katarina št. 29 ZSZ — Ples v Slov. nar. domu

- 21. maja, nedelja — Otvoritev pikniške sezone na SNPJ farmi
- 26. maja, petek — Društvo Washington št. 38 SDZ — Ples v Slov. nar. domu
- 27. maja, sobota — Društvo Srca Marije — Plesna veselica v Slov. nar. domu
- 28. maja, nedelja — Piknik društva “Soča” št. 26 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

JUNIJA

- 3. junija, sobota. — Glasbena Matica — Plesna veselica v Slov. nar. domu
- 4. junija, nedelja — Piknik društva “Združeni bratje” št. 26 SNPJ na farmi SNPJ
- 10. junija, sobota — Društvo Jutrana Zvezda, št. 137 ABZ — Ples v SND
- 11. junija, nedelja. — Piknik društva “Strugglers” št. 614 SNPJ na farmi SNPJ
- 17. junija, sobota — Sportsman’s Club of “Slovenec” št. 1 SDZ — Plesna veselica v SND
- 18. junija, nedelja — Piknik dr. “Comrades” št. 566 SNPJ na farmi SNPJ
- 24. junija, sobota — Piknik krožka št. 1 Prog. Slov. na farmi SNPJ

- 25. junija, nedelja — Piknik društva “V Boj” št. 53 SNPJ na farmi SNPJ

JULIJA

- 1. julija, sobota — Piknik društva “Loyalites” št. 590 SNPJ na farmi SNPJ
- 4. julija, torek — Piknik pevskega zbora “Slovan” na SNPJ farmi.
- 9. julija, nedelja — Piknik društva “Concordians” št. 185 SNPJ na farmi SNPJ
- 9. julija, nedelja — Piknik društva “Cvetovi” št. 450 SNPJ na Zgončevi farmi, Wickliffe, O.
- 9. julija, nedelja — Piknik društva “Velebit” št. 544 SNPJ na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 15. julija, sobota — Piknik farmskega odbora SNPJ
- 16. julija, nedelja — Piknik društva “Utopians” št. 604 SNPJ na farmi SNPJ
- 23. julija, nedelja — Piknik društva “Napredne Slovence” št. 137 SNPJ na farmi SNPJ
- 30. julija, nedelja — Piknik društva “Mir” št. 142 SNPJ na farmi SNPJ
- 30. julija, nedelja — Proslava štiridesetletnice društva Mir št. 142 SNPJ na farmi SNPJ

## V blag spomin

enačste obletnice smrti prve obletnice smrti preljubljenega očeta preljubljene matere



### ANDREJA OBED IN MARIJE OBED

kateri je zatiskal svoje mile oči za vedno dne 3. aprila 1939 leta.

katera je zatiskala svoje mile oči za vedno dne 9. aprila 1949 leta

Oj, usoda, ki življenje kar naenkrat zagreniš! Radost nam v trpljenje bridko z enim mahom spremeniš.

Nova spet pomlad prihaja, vse se oživelo bo, le, očeta ljubega, mamice drage k nam nazaj nič več ne bo.

Leto za letom se v večnost izliva, s prašom pozabe pokriva stvari, ljubav do Vaju pa še vedno je živa, v srcih še naših kot lučka gori.

Kako pozabiti to gomilo, kjer Vajino zlato spi srce, vsaj sta brezmejno vdana bila ves čas do zadnjega dne.

#### Zalujoči ostali:

CIRIL in JAKOB, sinova  
THERESA CERKVENIK in ROSE SALAMANT, hčeri  
FRANK CERKVENIK, zet  
CECILIJA OBED (VEHAR), sinaha  
EMMA ZORC, RONALD, DOLORES, FRANCES  
MARIE OBED, EDWARD in ROBERT SALAMANT, vnuki in vnukinje  
STANLEY WALTER ZORC, pravnuk

Cleveland, O., 3. aprila 1950

ANTON INGOLIČ:

## MLADA LETA

POVEST

(Nadaljevanje)

Mati je bila tiha, ni mu očitala, pa on je vedel, kaj jo boli. Razumel je, zakaj mu je kupila za božič nove čevlje in obleko, Marti in Martiči pa blaga za srajce. Ko so odhajali, pa jim je dala mesa, klobas, kruha, fižola in še stotak. Tedaj se ni mogla premagati.

“Zakaj nisi mene poslušal in ostal sam!”

Mati je jokala dolgo v noč. Ni mogla razumeti, kako to, da Tine, ki je končal z odliko vse šole, ne dobi službe. Vanj je verovala najbolj, že od nekdanj je bil v

največje veselje. Vsi ostali so že zgodaj umrli, Jerica pa je bila tako samosvoja in trmasta. Da, ta Jerica! Niti za božič ni prišla domov. Pisala je, da pride, a je ni bilo. Saj za praznike so trgovine zaprte. Bog ve, če se ni odpeljala v Beograd, kjer služi Ivan od jeseni pri vojaki. Tonček pa ko da ni njen. Čuden otrok. Čisto vase zaprt. Nikoli ničesar ne pove sam od sebe; če ga je kdaj pretepla, niti zajokal ni. In mizarstva se ni in ni hotel učiti. Oče ga je s palico prisilil. Potem se je vdal, toda nikakega veselja in zanimanja

nia. Samo elektrika in elektrika! Vedno napeljuje neke žice po delavnici in pili in vrta. V večnem strahu je, da se mu ne pripeti kaj hudega. In sedaj še Tine nima službe in živi gori pri Marti. Kotnik pa se vedno manj briga za delavnico. Zasluzka pa tako malo!

Ko so se vrnili na Oglenshak, se Tine ni maral lotiti dela. Niti videti ni mogel žagic in deščic. Knjig pa sploh ne.

Vse je tako brezsmiselno! Spet so nastopili brezupni dnevi, ko ni vedel, kaj bi počel.

Že pred tedni je pisal nekaterim tovarišem v Maribor in Ljubljano, toda nobenega odgovora. Kdo bi se zmenil zanj, ki ima otroka in ženo in mizari tam nekje v hribih!

V Tinetu se je polagoma nekaj nabiralo. Kakor bi legala nanj vedno večja in težja gmota nečesa temnega in nejasnega. Po vse dneve je taval po snegu med vinogradi in gozdovi. Za nič se ni brigal.

V mraku ga je sprejel Marti-

čin jok in Martine neprijazne besede:

“Zakaj ne delaš? Vse imaš, les, žago, v sobi je toplo, ti pa divjaš okoli! Ali bi pa kaj čital in se zabaval z Martico, če se že ne maraš z menoj. Saj se ti ljudje smejejo.”

Ali pa:

“Kaj pa naj jaz rečem? Ves dopoldan se mučim v šoli, ko pa pridem domov, me čaka sto del. Len si postal, zato ti je dolgčas. Če ne maraš drugega, pa idi drva iskati!”

In potem zvečer, ko je legel in strmel v strop.

“Niti pobožaj me ne in mi ves dan ne rečeš lepe besede.”

Tine pa je blodil in iskal rešitve. Mora, mora prodreti tisto temno v sebi in prodreti do sonca. Saj je v njem toliko lepega in velikega, toda sedaj je vse zagrnjeno v temo in mrak. Mora postati tako močan, da razgrne to temo in stopi na plan! Mora napraviti nekaj, da bo spet vedel, da živi.

(Dalje prihodnjič)

FERDO GODINA:

BELE TULPIKE

ROMAN

(Roman je bil spisan leta 1941)

(Nadaljevanje)

Prijaznost stare ženice me je prebudila iz tega sna. Zbehan sem bil, kot da bi me kdo naglo zbudil.

"Da, lahko," sem ji dejal. Prijel sem se za korenine in si pomagal gor.

"Blato imamo tu," je rekla in šla naprej.

"Blato, blato," sem ji rekel. "Saj bosta z našim fantom šla po bližnjici. Po klanecu res ne morete."

Na podoknih viničarije je raste pušpek. Nekoč je bila tu greda. Zemlja je bila vzdignjena. Starica je šla v hišo pred menoj. Otresel sem si na ilovnatem podstenu čevlje. Pripognil sem se in stopil skozi priklena vrata, ki so bila brez praga. V nos mi je udaril duh po sajah in starih, prekaženih tramih. Iz kuhinje se je vlekel nad vratu gost dim. Nekoč je predeval na ognjišču lonce. Ko sem stopil v priklet, je vse utihnilo.

Starica je odprla vrata v sobo. Tu sem se spet pripognil in stopil čez visok prag v temno sobo. Duh po potu in posteljini mi je bil močan. Od peči je puhnelo, zgoraj okrog nje pa je bilo obešno mokro perilo.

"Sedite, gospod, stari je bolan, pa je vse razmeteno."

"Nič huđeга." Oči so se mi kmalu privadile temnemu prostoru. "Kaj vas pa boli?" sem vprašal starca. Pogladi si je čelo s suho dlanjo kot bi si ho-

tel prepočiti neljube misli. "Se od vojne imam to. Košček šrapnela imam na desni strani pod rebri."

"Tako?" sem se začudil. Stopil sem k postelji. Lica so mu upadla. Ko je odpiral usta, sta se mu videla v zgornji čeljusti dva okajena zoba. Starica je stala poleg mene.

"Ah, vsega sem se že naveščal," je globoko vzdihnil. Videl sem, da mu življenje presega. "Pet let se že nisem premaknil s postelje."

Zazdelo se mi je, da se mu je nalahno tresel glas. Moj Bog, kakšna beda, kakšno trpljenje! Kaj je moje trpljenje v primeri s tem. Vse v sobi je zverženo. Stene, stoli, miza, okna, še luč na zanjaveli žici se mi zdi, da visi postrani. Zrl sem skozi nizko okno. Skozi motne majhne šipe se je lepo videl klanec. Od tod me je starica opazovala, ko sem se ogibal luž.

"Upanje mora imeti človek vedno," sem rekel starcu, ko drugega nisem vedel. Kako bi mu naj pomagal?

"Ne, ne," je dejal suho, "ničesar se ne bojim. Danes ali jutri me bo pobralo. Samo nekaj bi vas rad prosil. Pokopajte me zastoj. Naši ne bodo imeli denarja."

V sobi je nastal molk. Duh po opranem perilu je še neznosno je tiščal k tlom vse, kar je bilo v sobi. Starec je odprl usta. Neobrito lice je bilo upadlo kot mrličevo. Motne oči so me gle-

dale in prosile. "Pokopajte me zastoj."

Srce mi je trgalo žalost. Od česa živijo ti ljudje? Vojna jih je ugonobila tudi v tem kotu.

"Bom, bodite brez skrbi." "Marinić se pišem, ne pozabite," je dejal.

Poslavljal sem se kratko. Žena je priklicala od neke fante. Pred nekaj leti je hodil k meni v šolo. Molči in odgovarja samo, če ga vprašam.

Sla sva med goricami navzdol. Obraz bolnika mi je bil pred očmi. Ogibal sem se košatih trsov. Prijemal sem se za kole in sledil fantu.

"Ti je oče že dolgo bolan?" sem vprašal fanta.

"Da," je dejal tiho in zavil po pešpoti iz vinograda v gozd. Nisem ga spraševal več. Hodila sva po vijugasti poti, po kateri sam še nisem hodil. Prišla sva do klanca, ki je držal od gradu do farovža. Fant je vedel, da to pot poznam. Še predno je prišel do poti, se je obrnil in se me v velikem ločku ogledal.

"Z Bogom," sem mu rekel med drevje. On se ni obrnil, samo nekaj je zamomljal in izginil med drevjem. Kako drugače živijo ljudje samo nekaj korakov višje od nas. Nobenega udobja, nobene pomoči ni njihovi bedi.

Na farovškem gumnu so obrezovali repo. Ze nekaj dni je stal kup sredi gumna.

Vračal sem se na farovž vedno s čudnimi čustvi, kakor da ne spadam sem. Zaprl sem dve-rite in stopal po ozki stezi do prikletnih vrat. Kadar sem jih odpiral, sem se vedno bal, da se ne bi srečal z dekanom. Imel sem srečo, da se je to redko kdaj dogajalo. Bolj zmuden od vtisov gori v viničarski koči kot od poti in blata, sem truden sedel. Po vseh udih sem čutil utrujenost.

Na gumnu pri repi so svetili. Medla luč je pridrla skozi okno na moj strop. Ko je kdo zasenčil, je zavladala v sobi popolna tema. Dnevi so bili kratki, vreme vlažno, neprijetno. Ljudje so se držali hiš. Na farovžu so opravili poljsko delo, Dekan se ni premaknil nikamor.

Ležal sem vznak na divanu. Pred očmi mi je bleдел starčev obraz. Globoko, temne oči sem videl čisto različno v mislih.

Takrat pa se je pri mojem odprtem oknu nekaj zganilo. Rože na oknu so se stresle, tiho sem vstal in skozi zaveso opazoval, kaj se dogaja. Velika, močna Trezina roka je prišla skozi rože. Dobro sem poznal to roko. Vsak dan sem jo trikrat nemo zrl, ko mi je sklada-lu posodo po mizi. Glavo sem približal čisto zavesi. Videl sem v obrisih močno velika Trezo, ki se je stegovala skozi rože v mojo sobo. V roki ji je zasuščal kos papirja. Spustila ga je na okno in vlekle počasi roko spet nazaj. Po prstih je stopala od okna in klumala (kimala) z glavo pri vsakem koraku.

Odgrnil sem zaveso tam, kjer je ležal papir. V temi sem iskal. Našel sem ga. Stal sem sredi sove. Prižgati luči nisem maral. Treza ni vedela, da sem v sobi. Toda če je vedela in ni potrčala, kaj to pomeni? Stopil sem k luči in čakal.

Preteklo je četr ure. Četr ure še moram počakati. Begal sem z mislimi od matere do Rahele ter do starca v hribih. Prižgal sem luč. Komaj se je pokazala svetloba na dvorišču, že je Treza odprla vrata na hodnik. Sla je proti kaplanskim sobam. Vedel sem zmeraj, kdaj gre k meni ali k Serneku. Njeni koraki so bili takrat čisto drugačni.

Vtarknil sem list v žep, sedel sem na divan in sem jo čakal. Potrkala je in vstopila, ne da bi čakala odgovora. Zrl sem v tla. Nikoli je nisem

pogledal v obraz. Postavljala je po mizi krožnike in me gledala. Čutil sem na sebi njen pogled. Prijela je Raheleino vazo in jo postavila na rob. Nisem se ganil, niti trenil nisem z očmi.

Velika, močna kot je bila, je stopila do vrat. Pri oknu se je za trenutek ustavila. Stegnila je vrata, da bi videla, če sem že vzela list.

"Aha, saj ste že vzeli," je dejala z nizkim glasom in se zasmejala. Grizel sem se od gneva. Mučila me je s svojo prostiško dušo, da me je bolelo bolj kot vsi Jerebičevi udarci. Nastal je trenutek molka. Pričakovala je, da ji bom rekel besedo.

Sla je iz sove in zaprla vrata za seboj. Skočil sem z divana, stisnil sem pesti in šepetal v svoji nemoči.

"Treza, Treza, ti strašna zver."

Potegnil sem list iz žepa. Pripesnel sem ga k luči. Bil je pisan na pisalni stroj. "Zglasite se jutri po zajtrku pri meni. Jerebič."

Kaj je spet vznemirilo dekanu, si nisem mogel misliti. Držal sem v rokah list in gledal v vrstice, kot bi jih ne mogel razumeti.

V ničemer se mi ni zdelo, da bi prestopil mejo svojih obiskov. To je bilo že tako v navadi, da sem bil prepričan, da ga to ni nagnilo k nobeni novi odločitvi. Pozno v noč sem se obračal v postelji in tuhtal. Ves Jerebičev molk, ki je trajal od srečanja z Rahele pri Sveti Trojici, se mi je zdel vedno bolj sumljiv. V prejšnjih časih ni bilo tega nikoli. Toda odkar jem v svoji sobi nisem slišal iz njegovih ust ene same besede. Nič dobrega in nič slabega. Tudi moji materi nista s Cotlinom ničesar sporočila. Obrnil sem se k steni, da bi zaspal. Spomnil sem se Treze. Zarezala se je, ko me je vprašala, če sem dobil list. Vedel sem, da ves farovž o tem govori, kar mi ima povedati dekan Jerebič.

Drugega dne po maši me je že na mizi čakala kava. Kadilo se je iz škodelice in dišalo po sobi. Toda teka nisem imel.

Drožil sem kruh v kavo, kakor da ne vem, kaj delam. Pred menoj je ležal list, na katerem je bil velik podpis dekana Jerebiča. Čutil sem v sebi odpor in ponos, odkar sem vedel, da ne more Jerebič povsem pristo pometati z menoj. Kaj mi more? Za menoj je Grafič in na škofiji se mi ne more kaj slabega zgoditi.

Vendar se pa strahu nisem mogel povsem otresti. Nekaj je ostalo vedno v meni, kar me je vznemirjalo in mi ni dalo miru. Slekel sem talar. Ko sem ga zaprl v omaro kot vsak dan, sem se spomnil, da moram k Jerebiču v talarju. Vzel sem ga iz omare in ga oblekel.

Če bo Jerebič trd, bom tudi jaz ostal trdovraten. Če me bo vprašal kaj o Rahele, ne bom govoril niti besede. Nihče razen Boga nima pravice, da sega tako daleč v moje življenje.

Počesal sem se. Prazna škodelica je stala na mizi in poleg nje je ležal prelomljen kruh. Po drobtinah so tekale mahedrave in leni muhe.

Stopil sem na sredo sove. Kljuboval mu bom, ne bom klonil glave! Ne smem mu popustiti niti za korak, moje življenje se ne sme spremeniti. Tega se bom držal kot klop z vso močjo, ki jo premorem.

Odprl sem vrata. Vsi v farovžu vedo, da grem. Zdelo se mi je, da so vrata v kuhinji priprta. Gotovo se vse ženske gnetejo za vrati in nastavljajo ušesa.

Stopil sem trdo do dekanove pisarne. Koraki so odmevali po hodniku. Da, to je "božji" mir med nami, glasniki miru in božje ljubezni. Potrkal sem.

(Dalje prihodnjic)

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem!

FARRELL, PA.

WILL'S PHOTOGRAPHY SHOP

Preskrbite si kamero za slikanje velikonočne parade. Imamo popolno zalogo kamer, filmov in drugih pritiklin.

Prinesite vaše filme, za izdelovanje v najlepše slike, k nam.

MAPLE HEIGHTS, OHIO

GALE'S GARDEN CENTRE, INC.

Orodje za planiranje dvorišč in vrtnarstvo

Imamo poleg vsakovrstnega orodja — vrhno prst — gnojila — humus — drevje — grmičevje — vrtnice in druge vrtnarske potrebščine.

Vam nudimo popolno "landscaping" poslugi

Velikonočno cvetje v loncih Tulipe — hiacinte — azelije — vrtnice — lilije, itd.

BILL GALE, pred. W. GEORGE WICKHAM, posl.

5211 LEE RD.

MAPLE HEIGHTS, OHIO

Tel. Montrose 1828

YOUNGSTOWN, OHIO



McKELVEY'S DEPT. STORE

Youngstown, Ohio

Naša veletrgovina je ena najlepših in najmodernejših v Youngstownu

Pri nas si lahko nabavite, kar potrebujete z ozirom na obleko in opravo za vas, in vašo družino, ali pa pohištvo in potrebščine za na dom.



Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov želimo vsem!

CLEVELAND, OHIO

THE VOGUE

JE SEDAJ POD NOVIM VODSTVOM

Vabljeni ste, da pridete in se seznanite.

V zalogi imamo lepo zbirko oblek in športne oprave za dekleta, deklice, žene in otroke.

15009 ST. CLAIR AVE.

SALLY SHOPPE

Suits, suknje, obleke, nogavice in druge potrebščine po zmernih cenah

21910 LAKE SHORE BLVD.

KENmore 1-4005

ADA B. JENNISON

MEADOWBROOK DAIRY

4826 DENISON AVE. — CLEVELAND 2, OHIO

Imamo popolno zalogo mlečarskih produktov. Mleko naše mlekarne vsebuje veliko bogatih vitaminov.

DEWEY M. CARLSON

CVETLICARNA

16360 Euclid Ave., E. Cleveland 12, O., Tel.: GL 1-1669

Naročite vaše velikonočno cvetje sedaj, dokler dobite popolno izbero.

THE NORTHWAY COAL CO.

16800 WATERLOO RD., KE 1-4780

Vsakovrstni premog za peči, forneze in kotle. Se pripravljamo v naklonjenost.

FOREST CITY AWNING CO.

12833 LORAIN AVE., OR 1-5696

Izdelovalci vsakovrstnih platnenih zastorov za okna (awnings). Vaši trgovski prostori in stanovanja bodo bolj hladna in udobna poleti s temi zastori.

KIMAR STUDIO

12739 LORAIN AVE., Cleveland 11, O.

FOTOGRAF

Kadar želite imeti dobro fotografijo vas samih ali vaših dragih, pridite k izurjenemu fotografu, ki je rodom Jugoslovčan. Imam 40 let izkušnje. Cene so zmerne.

SPOMLAD JE TU! Čas je, da začnete pripravljati za obdelovanje vaših trat in vrtov. Imamo zalogo semen za travo, cvetlice, zelenjavo, itd. Imamo gnojila, kemikalije za skropljenje in vsakovrstno vrtno orodje.

WOOD & COMPANY, Inc.

10621 EUCLID AVE., CE 1-8160 — 1-8161

Ed. Zisk's Clarebird Ignition Service

3680 EAST 116th STREET

WA 1-9755 — ob večerih: SK 1-7935

Sinclair gasolin — motor tune up in splošna avtna popravila. — Vlačilec avtov na razpologo 24 ur na dan.

ALBERT J. SCHAEFER

ZLATAR

687 EAST 185th STREET — KE 1-4656

Poštena potrežba in zmerne cene.

Pri nas si boste lahko izbrali lepo zlatnino.

Tudi popravljamo zlatnino in ure.

Damo Eagle znamke z vsakim nakupom.

SHARON, PA.

SAKS JEWELRY

VSAKOVRSSTNA FINA ZLATNINA IN DIAMANTI

118 W. STATE STREET

ROBINS FURNITURE CO., INC.

PRVOVRSTNO POHISTVO ZA MANJ

142-146 EAST STATE STREET — Tel.: 21879

Odprto ob večerih po dogovoru.

Dr. E. SINOWAY, O. D.

OPTOMETRIST

8 WEST STATE ST., SHARON, JA. — TEL.: 4540  
Želimo vsem vesele praznike ter se priporočamo v obisk.

NOV SINGER ŠIVALNI STROJ

je najbolj koristno darilo za vaše v domovini.

Poslajte vaše naročilo našemu uradu in poskrbeli bomo, da se stroj takoj odpremi. Imamo vsakovrstne dele za te stroje ter nudimo tudi popravila na njih, ker imamo 16 Singer šivalnih agencij v Jugoslaviji. Za podrobnosti pišite na

Singer Sewing Machine Company

12 SO. WATER ST.

SHARON, PA.

MICHAEL'S QUALITY MEATS

3946 St. Clair Avenue

EXpress 1-5440

Michael V. Klemencic ml., lastnik



Gospodinjam se priporočamo za nakup fine sveže mesenine, prekajene šunke in klobase.

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!



ŠORN RESTAURANT

6036 St. Clair Avenue

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

Prvovrstna domača kuhinja. Pri nas vedno točno in prijazno postrežemo z gorkimi ali mrlimi jedili. Vsem našim gostom se zahvaljujemo za naklonjenost ter se priporočamo še drugim za poset.

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

KOROŠEC WINERY

6629 St. Clair Avenue

ZA PRAZNIKE PRIDITE PO FINO OHLJSKO ALI KALIFORNIJSKO VINO K NAM



Imamo vsakovrstna vina—belega in rdečega, katerega dobite na kozarce ali steklenice.

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

MARIAN'S

OPRAVA ZA DECO IN OTROKE

804 E. 222nd St. - REDwood 1-6611

EUCLID, OHIO

SPREJEMAMO TELEFONICNA NAROČILA

Poslužite se telefona, pokličite in vam pošljemo na vaš dom naročene stvari.

FRANK & TONY CAFE

FRANK ZNIDARŠIČ IN TONY MULLEC, lastnika

1259 Marquette Ave. - EN 1-9808



Zahvaljujemo se za dosedanja naklonjenost ter se priporočamo za poset v bodoče. Našim gostom vedno postrežemo prvovrstno z najboljšim pivom, žganjem in vinom ter prigrizkom.

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

POLETNO POPOTOVANJE PO AVSTRIJSKIH PLANINSKIH DEZELAH

Pri stikanju po moji knjižni zunaj opazuje, se čuti prestavljene v srednji vek; ko je vladala pravica močnejšega in je grajščak s svojo oprodo napadal še izza časa, ko je Kranjska dežela, sedaj Slovenija, spadala pod Avstrijo. V tem potopisu neki dopisovalec iz Berlina izraža svoje vtise in občudovanja, ki jih je on doživel na temu potovanju s posebno omembo krasote Bleda in njega okolice. Vsi Slovenci v domovini, ali razkropljeni po širnem svetu, kolikor toliko vedo o tej krasni blejski kotlini z jezerom in njega otokom gorenjske Slovenije, če že ne, da bi bili osebno na mestu in na lastne oči videli te kraje z okolico, o kateri je na spomeniku Franceta Prešerna pod Gradom ob jezeru vsekano besedilo: "Ni lepšega kraja kot je ta z okolico podoba raja!"

So pa večinoma vsi imeli priliko videti slike na razglednicah ali slike na zastorjih igralnih odrov po slovenskih narodnih domovih, ali tudi na stenah istih. In kdo še ni slišal Linhartove: "Po jezeru bliz Triglava," ali "Otok bleški, kinč nebeški" itd. Ker se mi zdi ta dopis tega Nemca iz severne Nemčije zanimiv, podajam tukaj nekaj izrpkov v prevodu:

Berlin, 25. avgusta—Letnice na izreku ni, pa kot že omenjeno je ta izšel še pred prvo svetovno vojno, ko Jugoslavije še ni bilo. Od tistega časa se je marsikaj izpremenilo, kot meje med državami in družabno življenje ondotnih dežel. Vendar naravne krasote so ostale in pota kot druge ugodnosti za potovanje izdatno izboljšale).

"Kot drugi letoviščarji, se tudi jaz vračam z mojega popotovanja domov in ko se drugi pritožujejo zaradi oblega d' ečevja na njih počitnicah, se jaz lahko ugodno pohvalim. Pred marsikom drugim zamorem, torej, o mojem potovanju le razveseljivo poročati.

"Seveda me je pot zanesla na ozemlje, kamor severni Nemec redko, Amerikanec pa nikoli ne zabrede; namreč v južne predele avstrijskih Alp, na Štajersko, Koroško in Kranjsko. Amerika, misli le še na Tirole; za kraje, ki leže južno od Tirolske, tudi imena ne ve in vendar narava bogato naplača za te obiske. Lepota teh dežel se lahko meri s severno Tirolsko ali gornjo Bavorsko, pri tem pridejo še v poštev dobro ohranjeni, krasni gradovi, pozidani po gričkih in holmih; last avstrijskih plemenitaških rodbin še izza 13. in 14. stoletja, ki so še danes pričrta kulture srednjega veka.

"Tako je na primer grad grofa Khevenhuele-ja "Hoch-Osterwitz" pravi biser. Obdan je z debelim zidovjem, kronan z nazobčanin nadzidkom. Z mogočnim gorskim nadkriljevanjem se vzdiguje grajščina na skalovini sredi doline. Z umetniškim razumevanjem so skušali lastniki ohraniti svojstva na preteklo čase viteštva. In kdor grad od

zunanopazuje, se čuti prestavljene v srednji vek; ko je vladala pravica močnejšega in je grajščak s svojo oprodo napadal še izza časa, ko je Kranjska dežela, sedaj Slovenija, spadala pod Avstrijo. V tem potopisu neki dopisovalec iz Berlina izraža svoje vtise in občudovanja, ki jih je on doživel na temu potovanju s posebno omembo krasote Bleda in njega okolice. Vsi Slovenci v domovini, ali razkropljeni po širnem svetu, kolikor toliko vedo o tej krasni blejski kotlini z jezerom in njega otokom gorenjske Slovenije, če že ne, da bi bili osebno na mestu in na lastne oči videli te kraje z okolico, o kateri je na spomeniku Franceta Prešerna pod Gradom ob jezeru vsekano besedilo: "Ni lepšega kraja kot je ta z okolico podoba raja!"

"Na strmi skali, dvigajoč se iznad jezera, v kateri gnezdi brezštevilno galebov, stoji starodavni, še danes obljudeni grad in pod njim ob jezeru moderno letovišče istega imena. S tem smo dospeli na pobočja južnih alp, za nami je neugodno ozračje, temni, megleni dnevi, ki pomilovanja vrednim letoviščarjem grene njih počitnice. Tukaj kraljuje sonce, tu pihlja blaga sapica iz Italije od bližnjega obrežja Adrije. S snegom pokriti vrhovi Triglava, najjužnejšega snežnega pogorja, ki za z gozdovi poraščenim predgorjem nadkriljuje, kar naredi pikantno nasprotje s sončno zelenimi travniki in gozdovi, s skoraj vedno jasnim modrim nebom in jezerom.

"Na obrežju vlada veselo žiljenje. Vile, hoteli, zdravilišča in sanatoriji tvorijo beli venec obrežja; po dnevi vse žubori in se koplje v kristalno čisti vodi, proti večeru pa vesla čoln za čolnom k majnemu otoku s cerkvico 'Marija na jezeru.' In komaj je čoln pristal, se že sliši iz kapele zvonjenje v doglih hrepenječih udarcih, kajti zvonec je "požljen zvonček," o katerem pravi pripovedka, da izpolni vsako v molitvi izrečeno željo, ko zvoni.

"Nekaj dni sem na obrežju tega krasnega letovišča z drugimi vred užival to veselo živahno žiljenje. Posetniki tega letovišča so zelo pomešani, sliši se nemško, ogersko, slovansko in italijansko govorjenje. Tudi neki zavod za prirodno zdravljenje je dobil po gorkem enakomernem podnebj svoj ugodnost in vsak čas podnevi se sreča pičlo oblečene, bosonoqe možičke in ženice, kateri žele z zrakom in vodo popraviti pokvarjene živce. (Zavod je ustanovil neki švicar z imenom Rikli. Opomba prevajalca).

"Od Bleda me je gnalo v bolj samotne kraje. Neko drugo jezero, Bohinjsko jezero, mi je bilo kaj pohvaljeno zaradi posebne lepote in temu v resnici dela vso čast. Od visokih gora obdan na vodovje, ob katerem obrežju se nahaja samcati dobri hotel, obkrožen s smrekovimi gozdovi in nudi lep razgled na bližnji



Triglav; tihi gozdovi in brezoblačno nebo, se tudi tukaj združuje v nepopisno lepoto.

"In za tem je bilo treba zopet na sever. Vabilo me je na novo zgrajeno železnico preko gorske verige Visoke ture, katere odpirajo popotnikom nove mikavosti. In tudi tukaj so bila vsa pričakovanja nadkriljena. Kar je človeška roka tukaj ustvarila, je tako drzovito, tako veličastno, da nikdo, s popisovanjem ne more podati prave slike. Dozvedeno nepremagljive težkoče se je tukaj premagalo. Čez prepade in divje potoke ob strmih skalovju in tri sto metrov nad globino pelje železnica in zdi se, da vedno po zraku plava. In tako omotičen je pogled v nižino, tako se zopet dvigne v vrtoglavo višavo, kjer ga glave visokih Tur s snegom bliščočim krasotam pozdravljajo. Veličastni prizori, kateri v velemestu se vrnivsemu ostanejo v nepozabnem spominu.

"G." Joseph Jauch.

URADNIKI LOVSKEGA KLUBA ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB

Predsednik John Urankar; tajnik-blagajnik Andy Bozich, 1201 E. 177 St., tel. IV 1-7074. Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu ob 8. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

PRILETEN MOŠKI bi rad dobil kakšno privatno delo ali pa samo začasno delo. Kdor ima kaj naj sporoci v urad tega lista ali poklicite EN 1-2688

MOŠKI ŽELI DOBITI PRIMerno SOBO PRI STAREjšIH LJUDEH. Kdor ima za oddati naj sporoci v uradu tega lista.

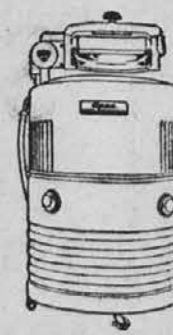
V NAJEM SE ODDA LEPO SOBO V EUCLIDU ZA POSTENEGA MOŠKEGA ALI ŽENSKO. Za naslov se poizve v uradu tega lista.

ŽELIMO DOBITI HIŠO ZA 1 ALI 2 DRUŽINI. CE IMATE NAPRODAJ, pokličite IV 1-7646 REALTOR

A. Malnar CEMENTNA DELA 1001 East 74th St.—EN 1-4371

LIFE Apex Spring Special

Družinske mere SPIRAL DASHER PRALNIK Začeniš od \$99.95



Ta nov Apex SPIRAL DASHER PRALNIK, z vsemi priročnimi ugodnostmi, da se olajša pranje—se dobi po najbolj mogoče nizki ceni. Ceber drži več kot običajni pralniki, nov Apex-Lovell ovijalec pa varno ovije in sčisti vse perilo. Za brezplačno demonstracijo tega pralnika, obšcite še danes Patentiran Apex SPIRAL z ekskluzivnim "Silk Line."

Stakich Furniture Co. 16305 Waterloo Rd., IV 1-8288 Kakovost po zmerni ceni Lahki pogoji za odplačevanje JAMES D. STAKICH

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE IN OBILU PIRUHOV ŽELIMO VSEM NASIM CENJENIM ODJEMALCEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM!



Prijazno se priporočamo za naklonjenost in poset naše delikatesne trgovine, kjer imamo vedno svežo zalogo razne grocerije, mesa za sendviče, slaščice, sladoled, mehko pijačo ter pivo za na dom.

LOKAR DELICATESSEN

STEVE & JEAN LOKAR, lastnika 6502 Superior Ave. ENdicott 1-9142



JOSEPH TREBEC

SLOVENSKA MESNICA

1423 E. 55th St., HE 1-1559

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike! POSEBNOST ZA PRAZNIKE:

NAŠA POSEBNOST SO KLOBASE IN DOMA PREKAJENO MESO, VSE NAJBOLJŠE VRSTE

ANTON PRIMC

985 Addison Road GROCERIJA

HEnderson 1-0160

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

LOUIS CIMPERMAN

1115 Norwood Road

GROCERIJA IN MESNICA

Pri nas si gospodinje lahko vedno nabavijo najboljše vrste grocerije in mesenine. Se priporočamo za naklonjenost.

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

GODBA ZA PLES VSAKI PETEK IN SOBOTO

GLEN PARK CAFE

PIVO-VINO-ŽGANJE

MR. IN MRS. FRANK CHAMPA

1049 East 185th Street

IVanhoe 1-9501

Se priporočamo za naklonjenost.

IMAMO TELEVIZIJO — PRIDITE NA OGLEDE.

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!



FRANK VIDMAR

1038 East 74th Street

MESNICA IN GROCERIJA

Se zahvaljujemo za dosedanja naklonjenost in se vam priporočamo za bodoče.

Postregli vam bomo najboljše z dobrim mesom in grocerijo. Posebno za praznike imamo veliko zalogo.

**MRS. JOE BELAJ**

GOSTILNA

3304 St. Clair Avenue

Pri nas dobite vedno najboljšo pijačo, pivo, vino, žganje ter dober prigrizek. Prijazno se priporočamo, da nas rojaki obišejo.

Veselo velikonočno želimo vsem posetnikom in prijateljem!

**MOCILNIKAR'S CAFE**

837 East 185th Street

KENmore 1-9708

Phillip in James Močilnikar



Pri nas vam vedno postrežemo z izbornim žganjem, pivom in vinom. Vedno dober prigrizek.

Veselo velikonočno želimo vsem posetnikom in prijateljem!

**UDOVICH'S CAFE**

317 East 200th St. - KE 1-9723

Pri nas vam vedno prijazno postrežemo s svežim pivom, dobrim vinom in pristnim žganjem. Okusen prigrizek.

Veselo velikonočno želimo vsem posetnikom in prijateljem!

**FRANCKA in TINKO**

Veselo velikonočno želimo vsem posetnikom in prijateljem!

**JOHN'S CAFE**

JOHN IN JENNIE MULLEC, lastnika

689 EAST 200th ST.

KE 1-9816

Pri nas dobite sveže pivo, pristno vino, dobro žganje in okusen prigrizek ter veselo družbo.

**BRODY DRUG**

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

Tu dobite popolno zalogo velikonočnih voščilnih kart in bonbonov.

ZDRAVNIŠKE PREDPISE NATANČNO IZPOLNIMO

**BRODY'S PHARMACY**

7533 St. Clair Ave. - EN 1-1330

NAŠA POSEBNOST JE IZPOLNJEVANJE ZDRAVNIŠKIH PREDPISOV IZ EVROPE

**FRAN MILČINSKI:****BUTALCI**

Tri ure hoda za pustno nedeljo leži vas, pa ji pravijo mesto. Sredi vasi se cedi rjava mlakuža, ji pravijo potok. Ob obeh krajih mlakuže stojijo kočice, jim pravijo hiše. Dve, tri hiše imajo nadstropja, takim hišam pravijo graščine. Ime je vasi Butale.

Butalci so gadje; tisto leto, ko sta bili dve kravi za en par, so se Butalci skregali s pametjo, pa so zmagali Butalci, — kaj mislite! — in ne pamet: takšni so.

Bili so imenitnega rodu. Imeli so stara pisma in če se jim ne bi bila izgubila in če bi jih znal kdo brati, tako bi ostrel, da bi sedel kar vznak, kajti pravijo, da je stala v teh pismih beseda, da sega rod Butalcev noter do Adama v paradizu.

Prvi, ki se je bil preselil v sedanje kraje, je bil neki Kozmijan Buta. Tam, kjer je živel poprej, mu ni ustrezalo podnebje, prevroče je bilo. Mož je bil bolj slab v računstvu in se je rad motil v številu svojih ovc. In je imel to slabo navado, kadar ga je kdo prijel, naj vrne ukrade no ovc, da je z glavo butal kakor kozel in je marsikomu namolil rebra. Sosedje so ga zavidali, pa se jim je ponoči umaknil izpred oči in si je za spomin in pleme s seboj vzel nekaj parkljev iz vsakega hleva in kar k parkljem spada. Pa, niso sosede je iskali ne njega ne parkljev, nego so bili zadovoljni, da so se tako poceni odkupili.

Privadil se je Buta novemu kraju, imel je obilo družino in so bili vsi tistega talenta, da so jim grablje bolje služile kakor vile.

Ohranjena so nam imena prvorojencev iz Butovega rodu in je vsak imel svoj prijazen priimek:

Kozmijan/Buta je imel sina prvorojenca Fido Kljukca.

Fida Kljukec je imel sina Francota Turkavidel.

Francot Turkavidel je rodil Gregorja Brezhlačnice.

Gregor Brezhlačnice je rodil Lavdona Štimanega.

Ob času Lavdona Štimanega so štele Butale že trideset koč in Lavdon Štimani imel najdaljšo in najbolj košato brado izmed vseh občinskih mož. In se ni Šprinca Maroglav prav nič premišljala, nego je naravnost zlezla vanjo in je bil Lavdon Štimani izvoljen za župana. Če je namreč res, kar pripovedujejo Tepanjčani. Tepanjčani pripovedujejo, da rede v Butalah občinsko uš, in kadar volijo župana, sedijo bradači okoli mize, nanjo deno občinsko živinče in v čigar brado zleže, ta je župan. Uši pa da je ime Šprinca Marogla, ima v pisarni svoj hlevček in prihajajo mestne device, vsak dan druga, in si jo deno za dve uri v glavo.

Sveda, Tepanjčanom ni vsega verjeti. Tepanjčani niso dosti manj nego hribovci in jedo ovseni kruh, zato jih zmerjajo za "ovsenarje." Ob nedeljah prihajajo v Butale po beli kruh in se vračajo potem vsak s hlebcom pod pazduho v svoje klanee. Zato jim pravijo tudi "hlebčarji." Stiskači so, sold jim ne gre izpod palca, še v krčmi bi radi odtrgavali, ko plakujejo vino. Butalci jih zaničujejo in imajo zunaj vasi mlin, v mlinu so stoppe, pa so naučili še stoppe, da od dalje oznanjajo: "Tepanjčan gre — pahni ga. Tepanjčan gre — pahni ga!" Če je pa dosti vode, hite stoppe: "Pahni Tepanjčana, pahni Tepanjčana, pahni Tepanjčana!" Tepanjčani pa tudi ne molče in so spravili v svet prečudne vse historije o Butalcih, kakršne bomo še slišali.

Imenitni Lavdon Štimani je rodil še imenitnejšega Gregorja Copatko, čigar kravo je doletela slava, da so jo poklicali na samem carja presvetli dvor.

To se je zgodilo tako, da sta one dni živela dva zvezdogleda, pa sta bila že tako čudno učena, da sta vedela štiri in dvajset ur prej, kakšno bo vreme, in sta bila tako obrajtana, da so se carji in vladarji zanju kar toži-

li, v čigavi deželi da bosta delala pratike.

Pa ju je pot pripeljala skozi Butale in ker se je mračilo, sta se ustavila in prosila Gregorja Copatko prenočišča. Gregor Copatka ju je žugal za popotne bukvice in žveplenke in jima potem dovolil na seno in preden sta šla spat, sta še pogledala na vreme. Rekla sta: "Nocoj vreme ne bo ostalo, vihar bo in dež!"

Gregor Copatka je odgovoril: "Pa ne bo. Nocoj bo pohlevna noč." Res je bila, zvezdogleda sta se čudila in sta drugo jutro vprašala gospodarja, od kod da je vedel, kakšno bo vreme. In je Gregor Copatka odgovoril in dejal:

"Mene moja krava ni še nikoli cpeharila, odkar jo imam. Kadar se obeta vihar ali dež, vsakikrat s paše pride domov. Sinoči je ni bilo; pa sem koj vedel, da bo pohlevna noč, kakor je res bila."

Zvezdogleda sta se spogledala, potem sta rekla: "Carji in vladarji se za naju tožijo, kateri bo naju dobil, pa naju je ugnala krava!"

In se je prvi kar pri tisti priči zaklal s peharjem; drugi je obupal in rekel: "Tudi ene ure ne bom več zvezdogled!"

Glas o Copatkovi kravi pa se je raznesel po svetu in ko je car izvedel o njej, je morala predenj in dobila službo dvorne pratkarice in so se vse Butale grele v žaru njene milosti.

Gregor Copatka je rodil Bendo Cigana.

Benda Cigan je rodil Jureža Pismouka.

Za njegovih dni je po Butalah razsajala kuga krive vere in je Jurež Pismouk bil njen mežnar. Žena ga je rotila in spreobračala, z lepo in z grdo — ne beseda ni zalegla, ne palica!

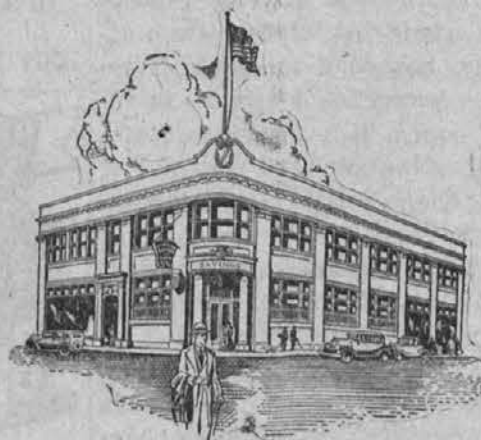
Pa ji je neko jutro drobna ptička sedla na okno in prelepo zapela in žena je razumela njeno petje in se je glasilo petje tako: "Paternošter daj dedcu v klobaso!"

Zapomnila si je ptičkin nauk in ko so klali, je v krvavo klo-

(Dalje na 8. strani)

**PRESKRIBITE SE ZA BODOČNOST!**

SHRANITE VAŠE PRIHRANKE TAM, KJER SE BODO NAJBOLJE OBRESTOVALI

**St. Clair Savings & Loan Co.**

SLOVENSKA HRANILNICA

6235 ST. CLAIR AVENUE

HEnderson 1-5670

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELIMO VSEMI!

**MR. & MRS. FRANK CERKVENIK**  
GOSTILNA

4502 ST. CLAIR AVENUE

V naši gostilni vedno postrežemo gostom v ljudno in prijazno z okusnim prigrizkom in najboljšo pijačo.

Veselo velikonočno želimo vsem posetnikom in prijateljem!

**GLOBOKAR'S FRIENDLY SERVICE**

JOHN J. GLOBOKAR, lastnik

1075 East 185th Street--Corner Chapman Avenue

KENmore 1-9796

Mobilgas — Mobiloil — Graco Motor Vitalizer

SPLOŠNA AVTOMOBILSKA POPRAVILA

Naša posebnost je poprava generatorja, "starterja" in "voltage regulatorja." Pridemo iskati vaš avto in ga pripeljemo nazaj.

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

**JOE IN JENNIE LEVSTIK**

1169 East 76th Street

ENDicott 1-9836

GOSTILNA

Se priporočamo, da nas obiščete. Postregli bomo vedno s svežim pivom, vinom in prigrizkom.

Prodajamo pivo v zabojih in vino za na dom Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

**ANDREW RUZIK**

6704 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

**FRANK KLEMENČIČ**

1051 ADDISON ROAD

HEnderson 1-7757

Barvar in dekorator

Zahvaljujem se za dosedanjo naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

PODPIRAJTE VAŠEGA SOSEDA!

48 let v tej naselbini

**THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL CO.**

Office and Yard:

1321 Marquette Road

HEnderson 1-5080

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

**V TOVARNI SO JO SPREJELI**

Cilka je negotovo obstala ob vходу. Bučanje strojev okrog nje jo je plašilo, da bi bila ob vstopu v delavnico najraje ušla spremljevalki, se ji skrila, potem pa se neopazno vrnila z vlakom domov. A nekaj več kot le radovednost jo je prikovala na mesto. Stroji so bučali iz dneva v dan že mnogo let in na njih so delavci in delavke nekoč prav tako kot ona danes prvič pričeli delati. V hipu so ji planile misli skozi zavest in jo pomirile. Mirna pa je mogla že bolj preudarno dojemati vse novo, v kar se je ta hip podala.

Spremljevalka, ki jo je iz upravne pisarne vedla k obratovodji, njenemu bodočemu šefu, ji je spodbudno kliknila v uho: "Le pogumno naprej! Saj ni nič hudega."

Prijela jo je za komolec, stopila pol koraka pred njo in jo več ali manj potegnila za sabo. Sama bi si med stroji, gmadami izdelkov, polizdelkov, orodja, odpadkov in dirjajočih delavk z vozički, težko utrla pot k obratovodstvu.

Troje parov začudenih oči se je zastremelo vanjo, ko je zaprla za sabo vrata. Tu je bil hrup le še pridušen, zato se je počutila varneje.

Mrko je obratovodja pogledal izza svojih računov na vstopišču. Ko pa je zvedel, da prihaja Cilka na novo na delo, se mu je v gube obraza in v oči prikradla nasmeš. Stopil ji je nasproti, ji prisrčno stisnil roko ter očetovsko in tovariško dejal:

"Dobrodošla med nami! Lepo, da prihajate. Delovnih rok nam vedno manjka."

Med govorjenjem ji je ponudil stol in si nekako sam odgovarjal na vprašanja, ki jih ji je začel:

"Do sedaj se niste delali v tovarni? No, saj ste še mladi in gotovo ste šele pred nekaj leti zapustili vaško šolo. Malo strah vas je, kako se boste počutili med novimi ljudmi, pri novem delu, pri strojih, kakršnih niste še nikoli videli."

Cilka se je otresla prejšnjega strahu in mu že pogumneje gledala v oči. S pokimavanjem mu je pritrdjevala.

"Mnogo delavk bi se rabili. Veseli smo vsake, ki pride na novo, posebno pa tistih, ki se svojemu delu hitro priučijo. Gotovo boste med njimi."

Ta skromna, komaj naznačena pohvala jo je razveselila. Dostojno ji je manjkalo zaupanja vase; s temi besedami ji je zagotovil, da veruje, da ne bo slabša kot so druge.

A še ji je bil glas negotov, ko je vprašala:

"Kaj in kako pa bom delala?" Obratovodja je razumel njeno skrb in je skrnil nasmešek ob njenem skoraj naivnem vprašanju. "O, dela je mnogo. Najrazličnejšega. Takega, ki se ga more naučiti vsakdo, že prve dni, ko pride v tovarno, pa tudi takega, pri katerem se lahko šele v več letih prav izuri."

Potrepil jo je po rami in dobrodušno dostavil:

"Bomo že našli nekaj, kar vam bo najbolj odgovarjalo."

Da ju ne bi motil hrup desetih strojev; ji je izza okna

razkazoval: tu prerezujejo, torej krojijo, tam šivajo prve, tam druge dele, tu jih sestavljajo, tu dovažajo surovine in tam odvažajo gotove izdelke.

Z rastočim zanimanjem je spremljala njegovo razlago. Ko je vse to novo spoznavala, je rasla v njej zavest: gotovo bom vzdržala. Morda se bom celo dobro poučila.

Prve dni so ji misli pogosto uhajale domov, k materi, ki se gotovo še vedno hujuje, ker je proti njeni volji odšla v tovarno.

"Kdo bo krmil kravo in kozi, kdo zašil mlajša dva, kdo predel? Pa spomladi, kako bomo opravili na polju?" se je upirala.

"Mama, saj vidiš, da težko živimo. Zaslužila bom in tako lažje pomagala. Francki je štiri- najst let, lahko bo opravila. Saj smo ob očetovi smrti imeli več zemlje in več živine, pa bi bili tudi vse zmogli, če bi ne bilo treba zemlje odprodati in se nam ne bi živina ponesrečila v planinah."

Kolkor so bili tehtni njeni razlogi, toliko manj jih je hotela mati razumeti. Najstarejši otrok, ki bi ji naj bil desna roka sedaj, ko leze v leta, tišči v tuj svet, kjer se gotovo ne bo naučil ničesar dobrega. In tak, ki odhaja, kot bi ji naj bil desna roka, tak se ne vrne več za stalno. Prišla bo še pogledat domov, mogoče kdaj na počitnice, a na dom, njegovo delo in na njo, mater, bo pozabila.

Misel na mater je grenila Cilki misli. Saj je hotela njeje, sestri in bratcu le dobro—a dobro je hotela tudi sebi, da ji ne bi bilo treba vedno obračati vsakega dinarja s takšno skrbjo, kot ga obrača mati preden ga izda.

Zato je sklenila: še danes ji pišem in ji vse razložim, da ne bo več v skrbeh zame:

"Tu mi je dobro. Ker sem vajena dela, me ne utruja. Prevažam polne vagončke blaga iz skladišča do strojev. Čez čas bom delala tudi pri strojih. Sprva sem se jih bala, a zdaj rada opazujem delavke, kako so ročne in vendar previdne, da se jim pri strojih nič ne naredi."

Kaj naj materi še pove?

Med njima ni bilo nikoli prevelike zaupnosti mati se je dajala s težavami, ki jih je nosila po očetovi smrti pogumno sama. Cilka pa je zgodaj spoznala, da ji mora biti v pomoč, razen vsakdanjih besed o delu med njima ni bilo razgovorov. Danes pa čuti do matere toplo hvaležnost, zdi pa se ji tudi, da čuti materino skrb ob sebi: ni li lačna, ne prezeba, nima pretežkega dela?

Zato je v mislih še nadaljevala pismo:

"Sprejeta sem bila lepo, lepše kot sem mislila. Gledali so me sicer začudeno, ko sem prišla; a v pisarnah in delavnicah so me uradniki in delavci sprejeli prijazno, da sem se tu kar hitro udomčila.—Ne skrbite zame; hrana je boljša, kot smo jo lahko kuhale doma. Stanujem s sodelavko v lepi in svetli sobi, ki ima tako velika okna, kot sem včasih hotela, da bi jih imela naša hiša."

Ali bo mati prav razumela, če bo pripisala še za teto, očetovo sestro:

"Povejte teta, da bi bilo za sestrično Julko v naši tovarni zadosti dela, kakršnega bi se kmalu priučila in ki bi jo veselilo. Naj jo vsaj čez zimo pustijo za poizkušnjo k nam. Gotovo bo zadovoljna, kot sem zadovoljna jaz. Tu pa je bodo prav tako veseli, kot so bili veseli mene."

Misli so se ji še pletle okrog pozdravov za domače in znance, ko jo je iznenadil tovariš, ki ji je prisrčno dejal, naj pride popoldne v sindikalno pisarno, če utegne.

V vaškem odboru mladine je že delala, a sindikat ji je bil nov svet, v katerega se je poglobljala s prav takšnim zanimanjem kot v vse, kar je te dni srečevala novega na svojih prvih korakih v življenju tovarniške delavke.

V kulturno umetniško sekcijo jo je povabil sindikalni funkcionar. Nastopala ni še nikoli, a pela bi rada, mu je priznala.

"A knjige? Bi hotela čitati?" se je zanimal za njene želje in nagnjenja.

"Čitala sem vedno rada," je zadovoljno dejala, "a doma ni bilo denarja za knjige, drugam pa dosedaj še nisem prišla."

(Dalje na 8. strani)

**OLD HOMESTEAD TAVERN**  
1196 Norwood Road

HEnderson 1-8445

Se vam priporočamo za nadaljni obisk. Postregli vam bomo vedno z dobrim pivom, vinom in žganjem ter zokusnim prigrizkom.

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

**JOHN KUBACKI STUDIO**

1218 E. 79th St. - EX 1-3800

FOTOGRAFSKI ATELJI

NASA POSEBNOST SO POROČNE SLIKE, DRUŽINSKE IN SKUPINSKE SLIKE

• Lično delo - zmerne cene - točna postrežba

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

**POCAHONTAS PREMOG**

NAJBOLJŠE VRSTE

— Imamo tudi premog za rabo v stokerju. —

NE POZABITE, da imamo cementne bloke. Kadar zidate, pridite k nam. Vedno prvovrstna kvaliteta. Naši cementni bloki so dobili na razstavi priznanje glede kvalitete kot najboljši.

**BLISS RD. COAL & SUPPLY CO.**

22290 LAKELAND BLVD.  
REdwood 1-5858

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

**KASTELLEC'S CAFE**

1315 East 53rd St. - EN 1-9331

ZGANJE — PIVO — VINO — SENDVICI

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

**PETER KEKIC**

6622 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

Pri nas dobite vedno dobro vino, pivo in žganje. Se priporočamo za obisk.

**ECLAIR DRUG CO.**

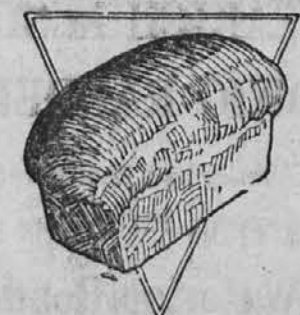
7600 St. Clair Ave., vogal E. 76th St.

ENdicott 1-9202

ZDRAVNIŠKE PREDPISE TOČNO IZPOLNIMO  
Tu dobite znano Sedakoff zdravilo proti prehladu.  
PRIPELJEMO NA DOM

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

**COLLINWOOD BAKING CO.**

16006 Waterloo Road

IVanhoe 1-7526

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

**WATERLOO SODA GRILL**  
MR. IN MRS. CRNKOVIC, lastnika

15801 Waterloo Rd.

Najboljši sladoled (ice cream) mehke pijače, cigare, cigarete in grocerija. — Se priporočamo!

KENmore 1-2327

**ROSE'S CAFE**  
MRS. ROSE FRANK IN SINOVI

1301 E. 54 St., Marquette

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

Prvovrstna postrežba—dobra pijača—okusen prigrizek  
GODBA ZA ZABAVO IN PLES VSAK PETEK IN SOBOTO

**JOHN ROBICH**  
GENERAL BUILDING CONTRACTOR

18650 Meredith Ave.

KENmore 1-5152

Izvršujemo vsakovrstna popravila na domovih ter delamo nove hiše.

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

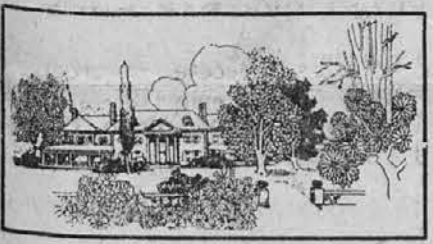
Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

**KNIFIC REALTY**

JOHN KNIFIC, prodajalec

820 East 185th Street  
nasproti La Salle gledališča



Hvala vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočam za v bodoče pri nakupu hiš in zemljišč.

Na uradu: IVanhoe 1-7540 Na domu: KEmore 1-0288

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo vesele velikonočne praznike!

**B. J. RADIO SERVICE**

HEnderson 1-3028



Prvovrstno delo na vseh radijih. Vse delo jamčeno. Prodajamo prvovrstne radije. — TUBES.

Se priporočamo vsem, posebno pa društvom za "Sound System" za v dvorane, na prostem in za priredbe.

1363 East 45th Street

**FRANK "TINO" MODIC, JR.**

GOSTILNA

6030 St. Clair Avenue

Z najboljšim pivom, vsakovrstnimi žganji, ter dobrim prigrizkom postrežemo vsem obiskovalcem.

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

Za dobro velikonočno kosilo dobite pri nas sveže in prekajeno meso najboljše vrste.

**JOE'S MEATS**

JOSEPH TISOVEC, lastnik

17701 GROVEWOOD AVE. - KE 1-2885

Najlepše velikonočne praznike želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!



VENETIAN BLINDS CURTAIN RODS
ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.
6532 ST. CLAIR AVENUE
ENdicott 1-3154

Window Shades and Wall Paper
Shade Manufacturers and Cleaners

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

CARL RIHA

Krojač

15312 WATERLOO ROAD

Delamo nove obleke in popravljamo stare
Čistimo in likamo

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo
vesele velikonočne praznike!



Predno greste kam drugam, pridite k nam, ter si
oglejte našo veliko zalogo vsakovrstnih potrebščin za
vso družino.

ANTON GUBANC

MODNA TRGOVINA

16725 Waterloo Rd.

Veselo veliko želim vsem posestnikom
in prijateljem!



GERL'S CAFE

756 East 200th St. - KE 1-1980

Za prijetno družbo in dobro postrežbo obiščite nas.
Seveda pivo, dobro pristno vino in žganje.
VEDNO OKUSEN PRIGRIZEK
Se priporočamo za naklonjenost.

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo
vesele velikonočne praznike!

KALISH DEPARTMENT STORE

MODNA TRGOVINA - 7010 ST. CLAIR AVE.

BILL'S SHOE STORE

7008 ST. CLAIR AVENUE

Obuvalo za vso družino
Se priporočamo tudi za v bodoče.



PIERCE'S BAR

E. 115th Street & St. Clair Ave.

GOSTILNA - ODPRTO DO 2.30 ZJ.
Liberty 1-9825

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!
Priporočamo se za obisk naše gostilne, kjer vam vedno
postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem
ter okusnim prigrizkom.
MIKE SIMON, lastnik

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo
vesele velikonočne praznike!

DANIEL STAKICH in SINOV

ter LUDWIG RADDELL

Insurance Agency and Real Estate
Fire, Auto, Tornado, Plate Glass, etc.

15813 Waterloo Road

KEnmore 1-1934

V TOVARNI SO JO SPREJELI

(Nadaljevanje s 7. strani)

Obstala je pred nabitno polno
knjižno omaro; z rokami bi bila
objela vse to bogastvo, ki ji od-
slej ne bo več nedosegljivo. Pod-
zvetno je čutila, da bo s knjiga-
mi obogatila svoje dozraj žal še
revno znanje. A v njej je vendar
tako velika želja, vedeti vedno
več, naučiti se vsaj del tega, kar
bi rada vedela in znala.

"Zvečer bo knjižničar izdajal
knjige; oglasi se, da si izbereš,
kar si želiš," ji je spodbudno
dejal. "Česar sama ne boš vede-
la, kar pa bi morala vedeti, nas
pridi povprašat. Začetka boš mo-
goče težko, pozneje pa brez težav
razumela vse, kar bomo razprav-
ljali na študijskih sestankih, na
katere te tovariško vabim."

Le prikimala je, a iz njenega
pogleda je razbral, da bo v njej
dobil vneto obiskovalko sestankov,
študijskih krožkov, sode-
lavko v SKUD-a.

Sotovarišice ji kmalu niso bile
več tuje; preko sestanovalek jih
je spoznala. Njihova prijaznost
je premagovala njeno plahost in
kmalu se je počutila kot ena iz-
med njih.

Pa nekaj tednih je začela de-
leta na stroju. Sprva nesigurno,
boječe, ko pa ji je mojster poka-
zal in natančno razložil nevarno-
sti, na katere mora paziti, kako
od stroja največ dobi in kako se
najmanj utruiti, se ji ni zdelo nič
več tako nedosegljivo znanje ti-
stih sodelavk, ki so navidez igra-
je upravljale stroje.

Pogled pa ji je zadnje dni vse
večkrat uhajal na trikotno rdečo
zastavico na bližnjem stroju.
Zlat napis: "Najboljšemu delav-
cu," ji je povedal vse.

"Bo ta zastavica kdaj vihlala
na mojem stroju?" je snovala v
mislih. "Saj nisem slabša od dru-
gih in prej ali slej jim bom po-
kazala, da sem sposobna nare-
diti to, kar je naredila tovariši-
ca, ki ponosno nosi zastavico
najboljše delavke."

"Če ne prej, v pol leta mora
biti zastavica moja!" je bil tr-
den sklep, ki ga bo gotovo ures-
ničila.

Lz nekaj plahega kmečkega
dekleta, ki je nedavno znalo
opravljati le poljska dela in ži-
vino, raste samozavestna tovar-
niška delavka, ki hoče v najkraj-
šem času postati enakovredna
sodelavka.

"Ko si bom zastavico osvojila,
jo hočem čim dalj obdržati,"
pravi opoldne, ko odhaja z dela
sestrični Julki, ki je prišla za
njo v tovarno.

"Če bi se bila takrat, ko sem
prvič prišla, zbala, bi danes ti in
jaz predli sosedam po hšah, po-
klačali živini, ali pa sanjali, kdaj
naju ženini povedejo v svoje
hiše."

Cilkinim besedam se Julka le
nasmeje, pristavi pa še:

"Če bi nas bili sprejeli bolj
hladno, ali pa se ne bi bili za
naju pobrigali, ko sva prišli, bi
jim bila ti najbrže ušla, jaz pa
bi ne bila prišla za teboj."

V sončen zimski popoldan se
napotita srečni mladi dekleti, ra-
dujoč se življenja in svoje mla-
dosti, v njihju pa tli velika želja,
doseči še več, kot sta dosegli do-
slej. G. Guzej.

V "Enakopravnosti" dobite
edno sveže dnevne novice o
dogodkih po svetu in doma!

se je imenitno obnesla, vsi so
bili do kože mokri, car in njegovi
ministri, strežaji in lakajji.

Je vprašal car: "Povsod dru-
god so nas častili s streljanjem,
Butale nam niso privoščile ne
enega strela, pač pa ste nas ne-
usmiljeno oprali. Kakšne imate
manire v Butalah?"

Je odgovoril župan: "Vaša
milst, gospod car, da nismo
streljali, zato smo imeli devet
in devet deset vzrokov."

Je velel car: "Radoveden sem,
katere! Govori!"

Je velel župan: "Prvič: Ni-
simo imeli smodnika."

Pa se je car nasmešnil in je
dejal, da mu že ta prvi razlog
do vrha zadošča. In ga od tistega
časa niso več videle Butale.

Vrban Podvrbsomuk je rodil
Pavlušo Očalastega.

Pavluša Očalasti je rodil Ce-
netana Padarja, tistega, ki je
kravo s svedrom drl.

In so v teku let Butale prete-
ne postale za vse Butalce in je
bil mlajši rod korajzen in šel
pogledat po svetu in so se ne-
kateri naselili ob Dravi, neka-
teri ob Muri, nekaj jih je prišlo
celo do morja in so si tam po-
stavili ognjišča.

Ostali pa so, kar so bili.

Vsem vesele velikonočne
praznike in obilo piruhov!



NORWOOD
SHOE REPAIR
1101 NORWOOD ROAD



Slovenski čevljarji
v st. clairski okolici

ZELIJO
PRAV VESELO ALELJUJO IN
MNOGO PIRUHOV
VSEM SVOJIM OBIŠKOVAL-
CEM IN PRIJATELJEM!
Naše delo je poznano radi svoje
kvalitete.

Pri nas je popravljanje čevljev
resnična umetnost.
SE PRIPOROČAMO V
NAKLONJENOST
FRANK URANKAR
7226 ST. CLAIR AVE.
RUDOLPH KOZAN
6506 ST. CLAIR AVE.
FRANK LONGAR
6630 ST. CLAIR AVE.

BUTALCI

(Nadaljevanje s 6. strani)

baso zamešala jagode patern-
štra. In narezala vmes debele
kose slanine, da je gladko šla
možu klobasa po goITU.

Pa ko je snedel klobaso s pa-
ternoštrom, ga je vest silno pri-
čela črvčiti, bridko se je kesal
in se spreobrnul.

Spreobrnul se je Jurež Pismo-
uk in potem rodil Anžeta Meka-
tača, na široko znanega po kozi,
ki so pravili o njej, da je dajala
vsak dan sedem rešet mleka.
Sam sodnik iz graščine si ni mo-
gel kaj, nego ga je ustavil na
cesti in vprašal: "No, oče, ali
ste že prodali tisto kozo, ki daje
po sedem rešet mleka?" Pa se je
Anže Meketač potuhnil, kakor
bi ne poznal gospoda in je od-
govoril: "Prodal, prodal, davno
prodal, tja čez mejo. Tam pa se
je obrejala in je storila osla, ki
ga imajo zdaj v graščini za so-
dnika. Pa srečno, gospod!"

Anže Meketač je rodil Ma-
tevžka Zlambora, ki je bil po
krivem obrekovan, da je hruške
kradel, pa jih ni bil tistopot.
Ono leto so imeli v Butalah ve-
liko tepk, da niso vedeli drugam
z njimi, nego so jih zmetali v za-
puščen vodnjak—tam se naj

zmede. Ko je prišel čas, so jih
šli iskat—pet mož jih je bilo—
in so ukazali Matevžku: "Tebe
volimo, nuj, skoči noter, nam
boš medne hruške ven metal!"

Skočil je in je bil vodnjak glo-
bok, precej vode se je bilo v
njem nabralo, in so čakali in kli-
čali in klicali, klicali in zmerjali
—ne ena hruška ni priletela kvi-
šku. Pa so dejali: "Matevžek je
zvičajnik, vse hruške bo sam
požrl, potlej pa se bo lagal, da
jih ni bilo. Naj skoči drugi za
njim, ki je bolj pravičen!" In
so bili vsi pravični, drug bolj od
drugega in so drug za drugim
nobeden priseči, da je Matevžek
Zlambora res kradel hruške, ker
n. nobeden prišel nazaj.

Pa je Matevžek Zlambora, pre-
den je šel po tepke, rodil Tončka
Štibalarja.

Tonček Štibalar je bil prvi v
Butalah, ki je imel žepno uro—
žepno uro si je bil naredil sam
iz pristne domače repe. Imel je
sina Mihcastega Kimpeža.

Mihcasti Kimpaž je rodil Vr-
bana Podvrbsomuka.

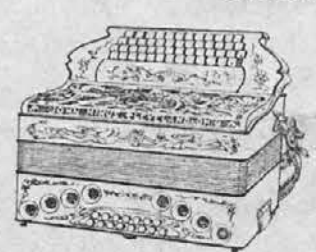
Ko je bil ta za župana, je pri-
šel v Butale sam presvetli car
in so ga Butale slovesno sprejele
z novo brizgalnico. Brizgalnica

Waterloo Dept. Store
15504-12 WATERLOO ROAD

Three circular icons showing various household items like a lamp, a pair of shoes, and a sewing machine.

Trgovina, kjer se dobi vse po nizkih cenah. Imamo lepo zalogo spomladanskih
oblek za dekleta, žene in otroke. Fino spodnje perilo, nogavice, lepi klobuki, kravate
in srajce. Fini in trpežni čevlji za celo družino.
Vsem odjemalcem in prijateljem želimo vesele velikonočne praznike!

JOHN MIKUŠ
6607 Edna Avenue
Cleveland 3, Ohio



NAZNANJAM
da izdelujem še vedno
harmonike, vsake vrste. Se
priporočam.

Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

Veselo veliko želim vsem posestnikom
in prijateljem!



SYLVIA CAFE

MR. IN MRS. JOE KOPINA, lastnika

546 East 152nd St.

Pivo—vino—žganje ter okusen prigrizek.
Se priporočamo vsem za naklonjenost.

SUPERIOR BODY &
PAINTING

6605 St. Clair Avenue

ENdicott 1-1633

FRANK CVELBAR, lastnik

Kadar potrebuje vaš avtomobil kakšno popravilo,
ga lahko zanesljivo izročite nam, in izvršili bomo naj-
boljše delo, ki bo v vaše zadovoljstvo. Popravimo fen-
derje in ogrođje ter barvamo.

Se priporočamo za naklonjenost.
Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo
vesele velikonočne praznike!

LYON DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA

Anton Znidaršič in Sinovi

1166 East 60th Street

HEnderson 1-8492



Mleko potrebuje vsaka družina. V naši mlekar-
ni imeli še večjo zalogo. Gospodinjam priporočamo, da
obiščete našo mlekarico, kjer boste zadovoljivo po-
strežene. Sirovo maslo, smetana in domač sir.

Imamo tudi homogenizirano mleko ter ga sami
denemo v steklenice.
Vsem vesele velikonočne praznike in obilo piruhov!

JOHN J. SAYE
DELICATESSEN STORE

FRANCES IN JOHN SAYE

1145 East 60th Street

HVALA ZA NAKLONJENOST V PRETEKLOSTI IN
PRIPOROČAMO SE ZA BODOČE

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo
vesele velikonočne praznike!